UNICEF Norge:
Kommuneanalysen 2017

unicef

Forbehold om trykkfeil og endringer i datamateriale

UNICEF Norges kommuneanalyse er utført i perioden 1. august til 30. oktober 2018.

Vi har basert våre tall på statistikk kommunene selv har rapportert gjennom KOSTRA (Kommune-Stat-Rapportering) til SSB (Statistisk sentralbyrå) i løpet av første halvdel av 2018.

Disse tallene endres med jevne mellomrom. Dermed kan små justeringer ha skjedd i løpet av månedene vi har jobbet med analysen, og vi anbefaler at leseren av rapporten tar disse betraktingene med i vurderingen.

Vi tar forbehold om eventuelle trykkfeil og skrivefeil.

© UNICEF Norge, 2018

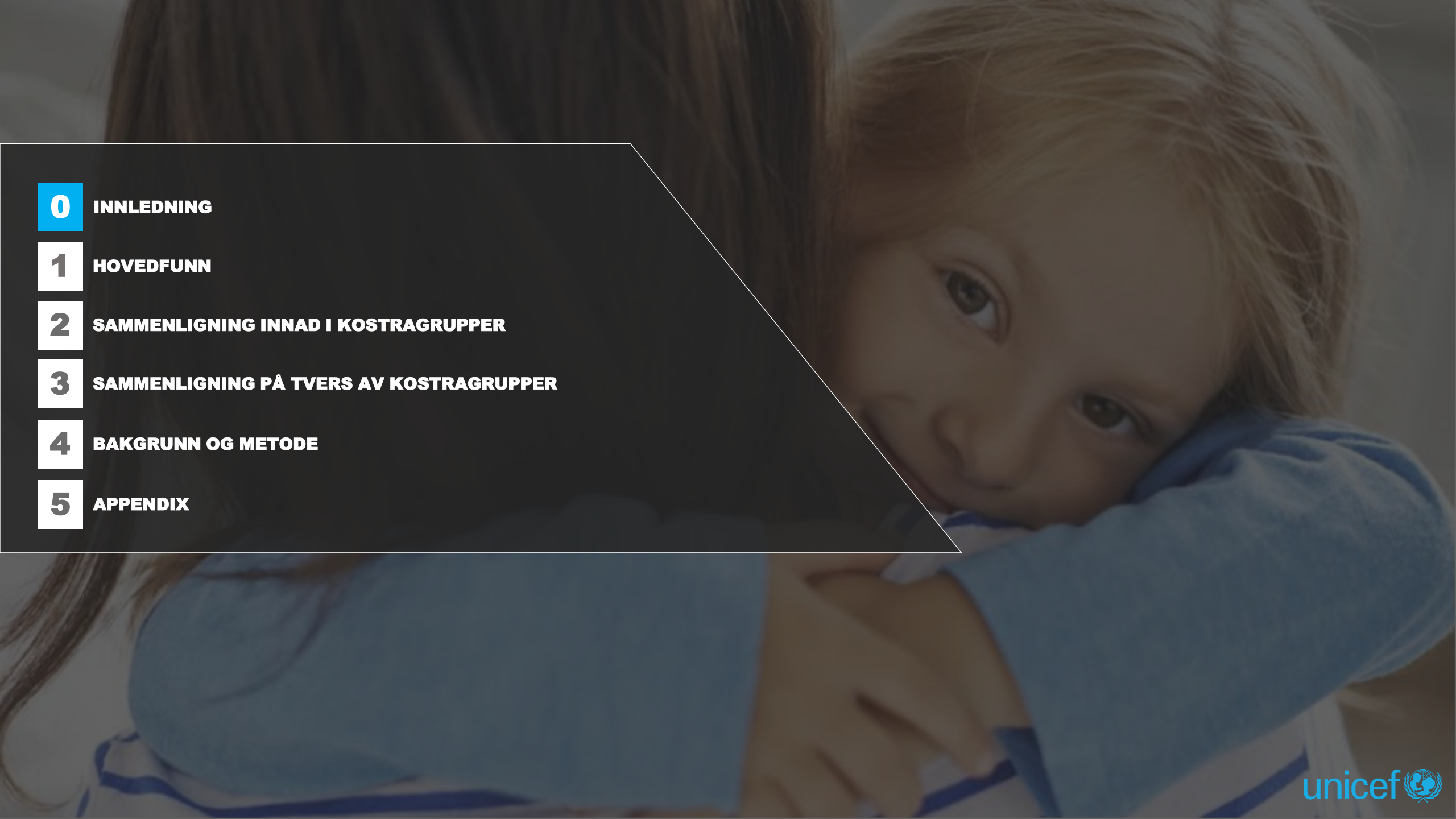

0 INNLEDNING

1 HOVEDFUNN

2 SAMMENLIGNING INNAD I KOSTRAGRUPPER

3 SAMMENLIGNING PÅ TVERS AV KOSTRAGRUPPER

4 BAKGRUNN OG METODE

5 APPENDIX

Norge er et av verdens rikeste land, og scorer hvert år høyt på undersøkelser om lykke…

… norske barn har på mange måter trukket det store vinnerloddet

… UNICEF er FNs barnefond. Vi har et mandat til å forvalte barnas rettigheter gjennom barnekonvensjonen

… det bærende prinsippet i FNs barnekonvensjon er at alle barn har lik rett til å vokse opp og utvikle seg til sitt fulle potensial

… men i 2010 var FNs barnekomité betenkt over at enkelte tjenester for norske barn varierte alt etter hvor i landet man bor

… Komiteen påpekte at tjenestene i enkelte kommuner var sterkt underbemannet og manglet tilstrekkelige ressurser

unicef

NEST ETTER FAMILIEN ER ANTAKELIG KOMMUNEN DEN VIKTIGSTE ARENAEN FOR Å INNFRI BARNS GRUNNLEGENDE RETTIGHETER

… DERMED MÅ ALLE BARN FÅ ET LIKEVERDIG TILBUD, UAVHENGIG AV HVILKEN KOMMUNE DE VOKSER OPP I

… I NORGE BLE BARNS RETTIGHETER EN DEL AV GRUNNLOVEN I 2012. DET BETYR AT ALLE NORSKE BARN I DAG HAR DE SAMME LOVFESTEDE RETTIGHETENE

DERFOR HAR UNICEF NORGE FORSØKT Å KARTLEGGE OG SAMMENLIGNE KOMMUNERS SATSING PÅ BARN OG UNGE

unicef

HVA KAN KOMMUNEANALYSEN BRUKES TIL?

… BIDRA TIL Å SETTE SØKELYS PÅ BARN OG UNGES OPPVEKSTVILKÅR

… SKAPE DEBATT I DEN ENKELTE KOMMUNE OG NASJONALT OM HVORDAN BARN OG UNGE PRIORITERES

… VÆRE ET VERKTØY FOR POLITIKERE TIL Å SETTE BARNS OPPVEKSTVILKÅR PÅ AGENDAEN I LOKALVALGKAMPEN

… KOMMUNER KAN LÆRE AV ANDRE KOMMUNER

unicef

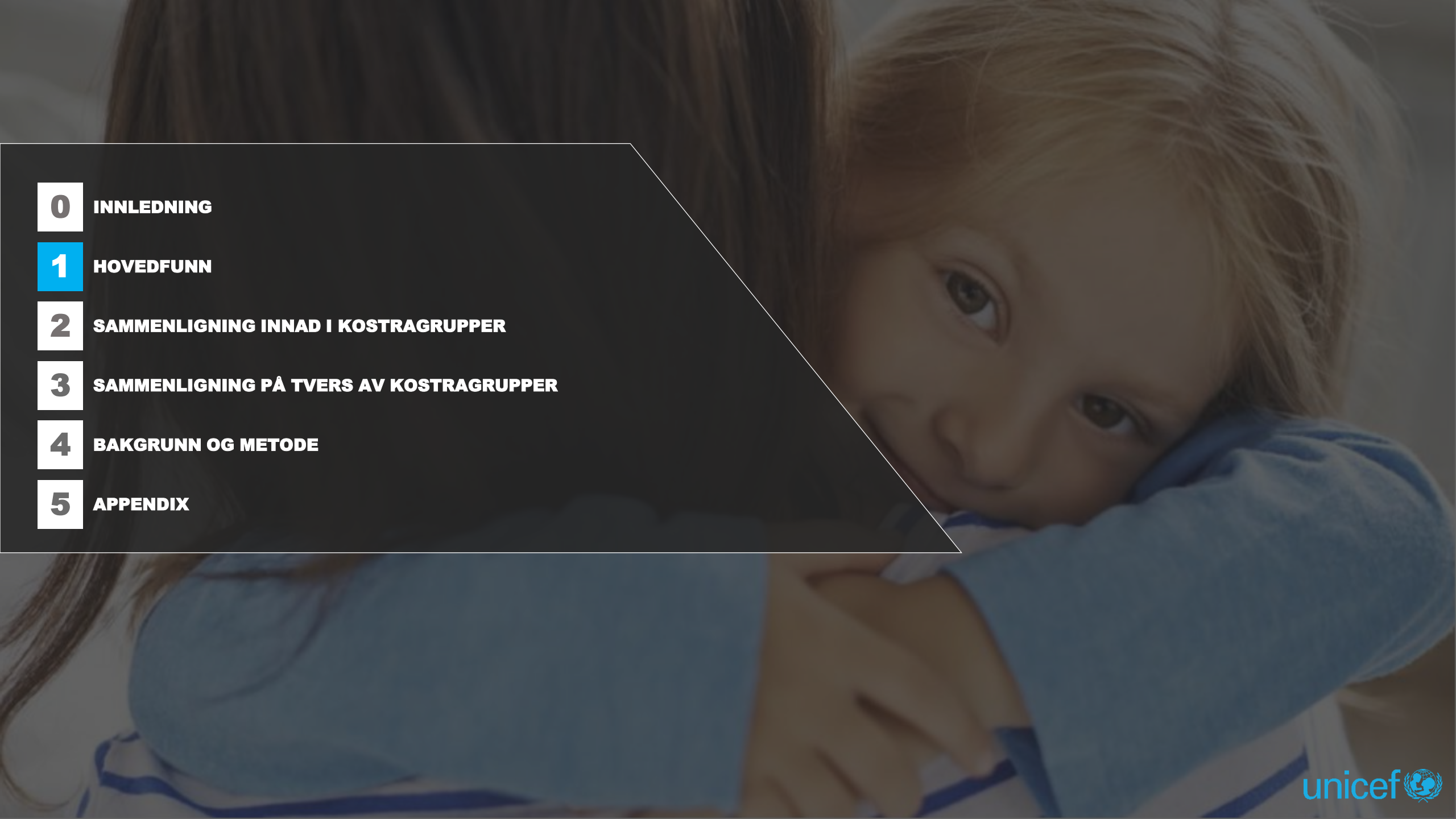

0 INNLEDNING

1 HOVEDFUNN

2 SAMMENLIGNING INNAD I KOSTRAGRUPPER

3 SAMMENLIGNING PÅ TVERS AV KOSTRAGRUPPER

4 BAKGRUNN OG METODE

5 APPENDIX

HOVEDFUNN

Det overordnede inntrykket er ikke bare at det er store forskjeller både i hvor mye norske kommuner bruker på tjenester til barn og unge, men også når det gjelder hva kommunene faktisk klarer å levere av tjenester.

I det store bildet scorer små kommuner og kraftkommuner gjennomgående høyere enn større kommuner og de store byene.

Imidlertid ser det ut til at forskjellene mellom små kommuner og store kommuner har jevnet seg ut i løpet av de siste fire årene (2013-2017).

Det er store forskjeller i prioritering av tjenester til barn og unge både på tvers av KOSTRA-grupper og innad i KOSTRA-grupper:

- KOSTRA-gruppe 6 (små kommuner) bruker i snitt 26% av sitt totale budsjett på tjenester til barn og unge i kommunen, mens KOSTRA-gruppe 13 (store kommuner) bruker 34%. Ser vi på absolutte tall i gjennomsnitt, bruker store kommuner (K13) likevel mindre enn små kommuner (K6), henholdsvis 108 000 kroner per barn, mot 160 000 kroner per barn i de små kommunene.

Det er større variasjoner innad i KOSTRA-grupper med små kommuner (K6 og K16), enn blant de store kommunene (K13).

unicef

HOVEDFUNN

De største kommunene i landet scorer gjennomgående lavere enn landsgjennomsnittet.

Trondheim scorer best av de fire største byene, Stavanger scorer lavest av disse.

I analysen kommer det frem at av de 152 kommunene som ligger over landsgjennomsnittet på bruk av penger på barn (brutto driftsutgifter til barnehage, grunnskole, kommunehelsetjeneste og barnevern), scorer 74% over landsgjennomsnittet (kvintilscore 2,7). For de kommunene som bruker under gjennomsnittet på barn, scorer 33% over landsgjennomsnittet.

Analysen viser at de kommunene som har høyest kvintilscore, bruker over gjennomsnittet med penger på driftsutgifter på tilbud til barn. For kommunene som bruker over gjennomsnittet med penger, har 71 av 152 kommuner (46,7%) over 3 i kvintilscore, mens tilsvarende tall for kommunene som bruker mindre enn gjennomsnittet, er 27 av 249 (10,8%).

Vi ser at det er enkelte kommuner som stabilt holder seg på topp-10-listen over tid, og at det tilsvarende er enkelte kommuner som stabilt holder seg på bunn-10-listen over tid (2013-2017). Blant disse kommunene ser vi at de som gjør det best, har grafer som peker oppover over tid – mens kommunene som befinner seg på bunn, har grafer som peker nedover over tid. Dette indikerer at ulikhetene mellom kommunene på topp og kommunene på bunn øker med årene, og barna i kommunene som scorer dårligst gjentatte år har en tendens til å sakke akterut sammenlignet med kommunene som gjentatte år gjør det best.

unicef

DE 10 BESTE KOMMUNENE I 2017 (KVINTILSCORE):

Kommune	2016	2017	KOSTRA-gruppe	Størrelse
0941 Bykle	4,0	4,5	16	Annet
2027 Unjárga/Nesseby	4,1	4,5	16	Annet
0938 Bygland	3,9	4,2	6	Liten
0826 Tinn	4,0	4,1	12	Medium
0632 Rollag	4,1	4,1	6	Liten
1563 Sunndal	4,1	3,9	12	Medium
1739 Raarvihke/Røyrvik	4,3	3,9	6	Liten
0833 Tokke	4,1	3,9	3	Liten
1936 Karlsøy	3,6	3,9	6	Liten
1832 Hemnes	4,0	3,8	3	Liten

DE 10 BESTE KOMMUNENE I 2017: SCORE PÅ TJENESTETILBUD

Kommune	Grunnskole	Barnehage	Barnevern	Kommunehelsetjenesten	Kulturtilbud	Kvintilscore
0941 Bykle	5,0	3,8	3,9	5,0	5,0	4,5
2027 Unjárga/Nesseby	4,3	4,2	4,6	4,6	4,7	4,5
0938 Bygland	3,8	3,8	4,3	5,0	4,4	4,2
0826 Tinn	2,9	4,0	4,6	4,6	4,7	4,1
0632 Rollag	4,0	4,4	4,6	5,0	2,8	4,1
1563 Sunndal	3,3	4,4	3,4	4,3	4,5	3,9
1739 Raarvihke/Røyrvik	4,2	4,0	5,0	2,5	4,5	3,9
0833 Tokke	3,6	3,8	3,0	5,0	4,4	3,9
1936 Karlsøy	4,1	3,4	5,0	3,6	3,5	3,9
1832 Hemnes	3,8	4,0	2,9	4,6	4,2	3,8

unicef

DE 10 BESTE KOMMUNENE I 2017: HISTORISKE TRENDER

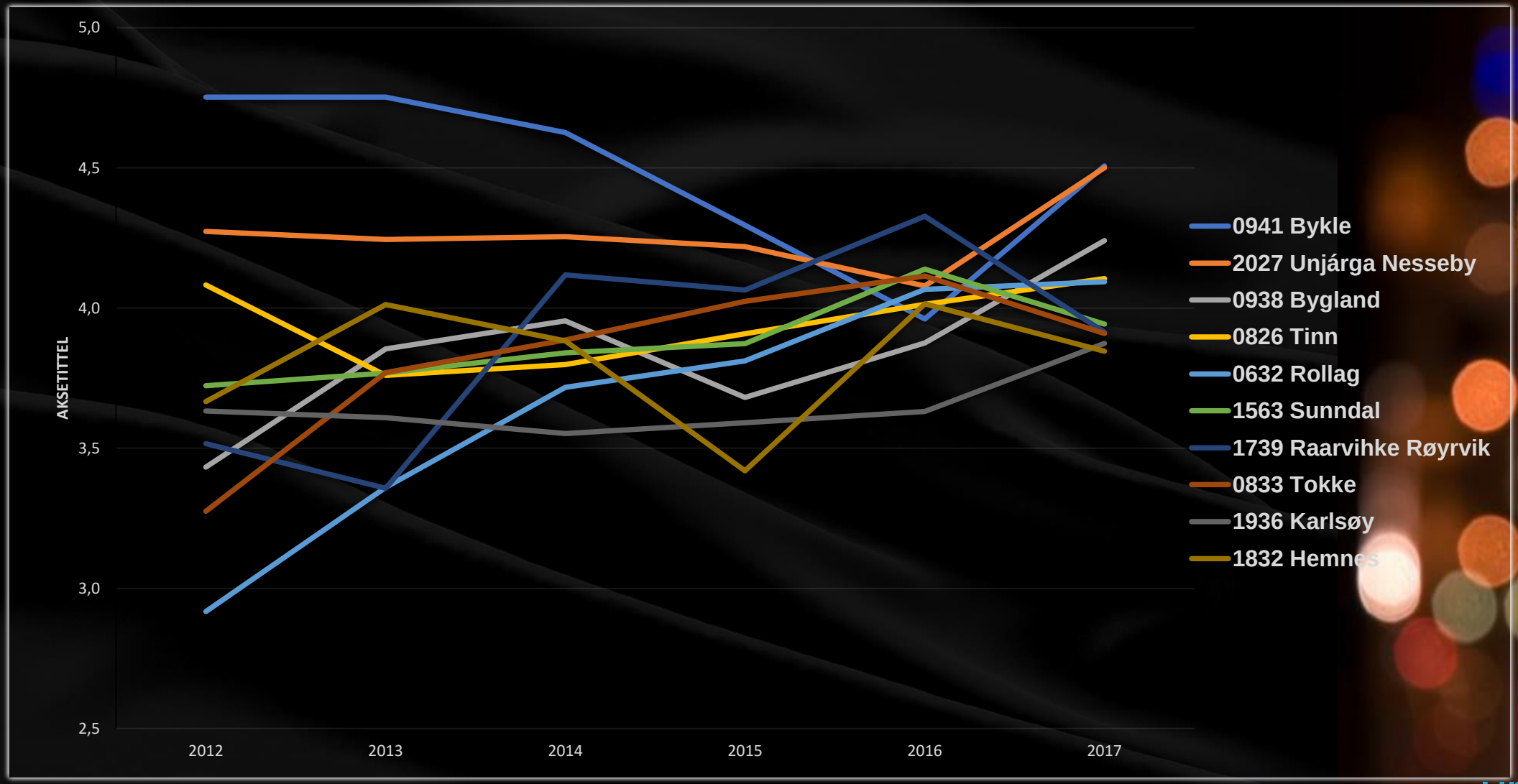

DE 10 KOMMUNENE PÅ BUNN I 2017 (KVINTILSCORE):

Kommune	2016	2017	Kostragruppe	Størrelse
1111 Sokndal	1,6	1,4	1	Liten
0627 Røyken	1,5	1,5	13	Stor
1441 Selje	1,8	1,8	1	Liten
0912 Vegårshei	1,6	1,8	1	Liten
1525 Stranda	1,8	1,8	11	Medium
0238 Nannestad	1,9	1,8	13	Stor
0216 Nesodden	1,8	1,8	13	Stor
0215 Frogn	1,9	1,9	13	Stor
1517 Hareid	1,8	1,9	7	Medium
1532 Giske	1,8	1,9	8	Medium

unicef

DE 10 KOMMUNENE PÅ BUNN I 2017: SCORE PÅ TJENESTETILBUD

Kommune	Grunnskole	Barnehage	Barnevern	Kommunehelsetjenesten	Kulturtilbud	Kvintilscore
1111 Sokndal	2,0	1,0	1,3	1,0	1,9	**1,4**
0627 Røyken	1,4	1,4	2,5	1,0	1,3	**1,5**
1441 Selje	2,7	1,4	2,9	1,3	1,2	**1,8**
0912 Vegårshei	1,7	3,0	1,4	1,6	1,4	**1,8**
1525 Stranda	2,4	2,0	1,8	1,6	1,4	**1,8**
0238 Nannestad	1,3	1,2	3,3	1,6	2,4	**1,8**
0216 Nesodden	1,4	2,2	1,4	2,3	2,0	**1,8**
0215 Frogn	1,3	2,4	2,2	1,6	2,1	**1,9**
1517 Hareid	1,9	2,2	1,8	1,8	1,7	**1,9**
1532 Giske	1,7	2,4	1,3	2,0	2,2	**1,9**

unicef

DE 10 KOMMUNENE PÅ BUNN I 2017: HVA SCORER DE LAVT PÅ?

Felles for de 10 kommunene som kommer dårligst ut i årets kommuneanalyse, er en gjennomgående lav score på alle variablene vi har undersøkt.

Innenfor sektoren *grunnskole* scorer 8 av 10 kommuner 2 poeng eller lavere. Kun Selje og Stranda scorer over 2 poeng i denne gruppen.

I *barnehagesektoren* scorer Sokndal, Røyken, Selje og Nannestad under 2 poeng. Resten av kommunene scorer under 3 poeng.

Når det gjelder *barnevern* scorer 6 av 10 av kommunene under 2 poeng.

Kommunene gir det gjennomgående dårligste tilbudet i *kommunehelsetjenesten*, hvor kun Nesodden og Giske scorer 2 poeng eller høyere.

Seks av ti kommuner scorer under 2 poeng på *kulturtilbud*, resten scorer under 3 poeng.

unicef

DE 10 KOMMUNENE PÅ BUNN I 2017: HISTORISKE TRENDER

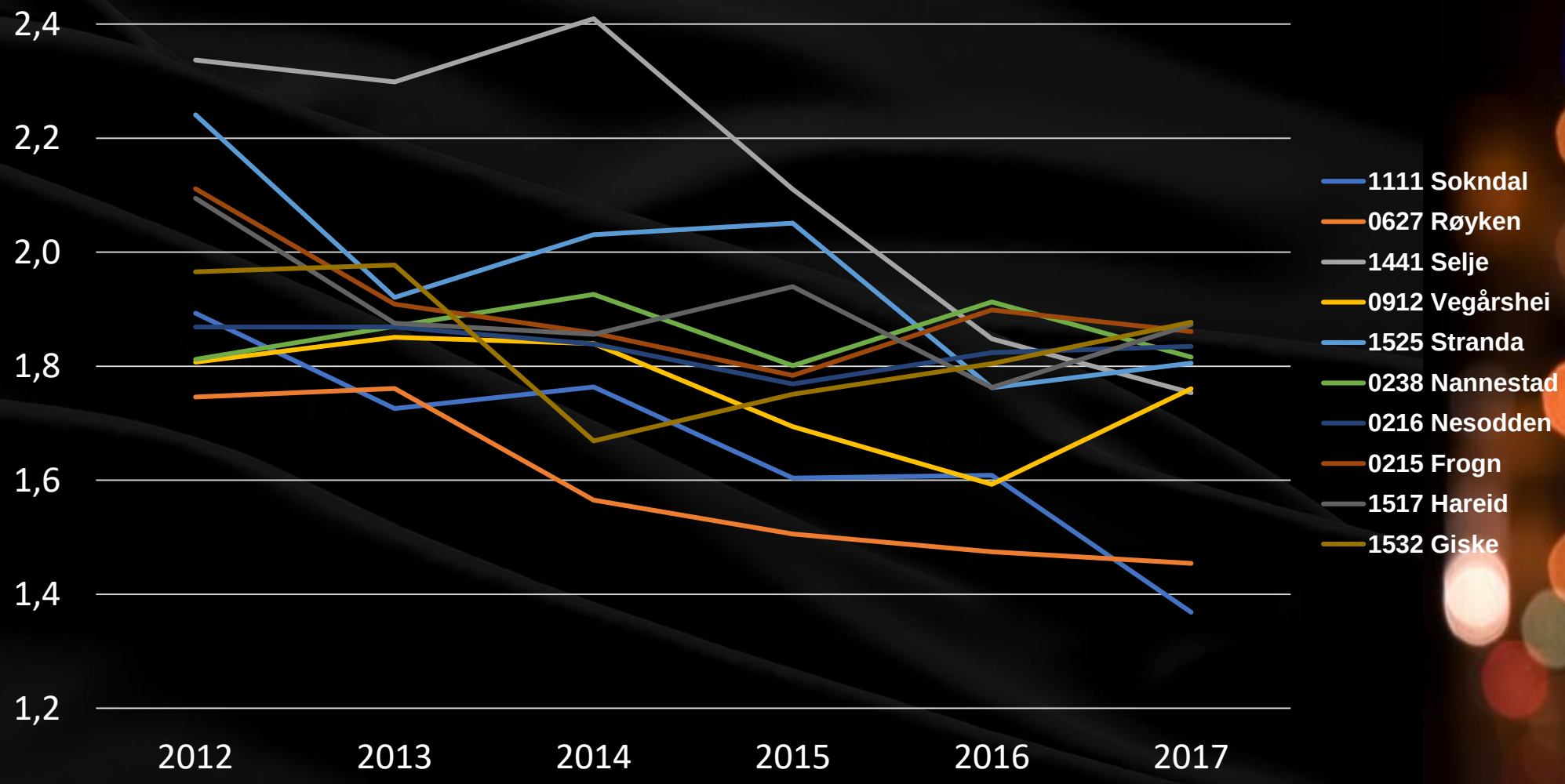

unicef

KOMMUNENE SOM OPPLEVER DE STØRSTE POSITIVE ENDRINGENE FRA 2013-2017:

Kommune	2013	2014	2015	2016	2017	Endring	KOSTRA-gruppe	Størrelse
0701 Horten	2,3	2,3	2,5	2,9	3,1	0,8	13	**Stor**
2003 Vadsø	3,3	3,4	3,5	3,7	4,0	0,7	12	**Medium**
0418 Nord-Odal	1,9	2,1	2,2	2,2	2,5	0,7	10	**Medium**
1432 Førde	2,6	2,8	2,7	3,0	3,3	0,6	8	**Medium**
1221 Stord	2,2	2,4	2,7	2,9	2,8	0,6	8	**Medium**
0522 Gausdal	2,4	2,6	2,5	2,8	3,1	0,6	11	**Medium**
1027 Audnedal	2,6	2,6	2,8	2,9	3,2	0,6	4	**Liten**
0906 Arendal	2,1	2,0	2,1	2,2	2,7	0,6	13	**Stor**
1219 Bømlo	2,1	2,3	2,3	2,7	2,7	0,6	11	**Medium**
0716 Re	2,0	2,0	2,0	2,4	2,6	0,6	8	**Medium**

unicef

KOMMUNENE SOM OPPLEVER DE STØRSTE NEGATIVE ENDRINGENE FRA 2013-2017:

Kommune	2013	2014	2015	2016	2017	Endringer	KOSTRA-gruppe	Størrelse
1926 Dyrøy	4,0	3,5	3,4	3,1	2,9	-1,1	5	Liten
1736 Snåase/Snåsa	3,8	3,8	3,2	3,1	2,8	-1,0	3	Liten
1850 Divtasvuodna/Tysfjord	3,9	3,8	3,6	3,3	3,0	-0,9	6	Liten
1748 Fosnes	3,8	–	–	–	2,9	-0,9	4	Liten
1920 Lavangen	3,7	3,3	3,0	3,4	2,8	-0,9	6	Liten
2011 Guovdageaidnu/Kautokeino	3,4	2,9	2,4	2,4	2,6	-0,8	3	Liten
1630 Åfjord	4,1	4,1	4,0	3,8	3,3	-0,8	2	Liten
1234 Granvin	3,9	3,6	3,5	3,5	3,1	-0,7	5	Liten
1421 Aurland	4,0	3,8	3,3	3,2	3,2	-0,7	16	Annet
1441 Selje	2,6	2,6	2,2	2,0	1,9	-0,7	1	Liten

unicef

KOMMUNENE SOM OPPLEVER DE STØRSTE POSITIVE ENDRINGENE FRA I FJOR TIL I ÅR:

Kommune	2016	2017	Endring	KOSTRA-gruppe	Størrelse
0906 Arendal	2,2	2,7	0,5	13	**Stor**
1856 Røst	2,8	3,3	0,5	6	**Liten**
1146 Tysvær	2,5	3,0	0,5	12	**Medium**
1445 Gloppen	2,7	3,2	0,5	11	**Medium**
1106 Haugesund	2,0	2,4	0,4	13	**Stor**
1520 Ørsta	2,4	2,9	0,4	10	**Medium**
1838 Gildeskål	2,3	2,7	0,4	6	**Liten**
0938 Bygland	3,7	4,0	0,4	6	**Liten**
1903 Harstad	2,7	3,1	0,4	13	**Stor**
0941 Bykle	4,0	4,4	0,4	16	**Annet**

unicef

KOMMUNENE SOM OPPLEVER DE STØRSTE NEGATIVE ENDRINGENE FRA I FJOR TIL I ÅR:

Kommune	2016	2017	Endring	KOSTRA-gruppe	Størrelse
0430 Stor-Elvdal	3,6	2,9	-0,7	2	**Liten**
1251 Vaksdal	2,7	2,1	-0,6	3	**Liten**
0538 Nordre Land	3,5	2,9	-0,6	11	**Medium**
2023 Gamvik	3,0	2,5	-0,6	6	**Liten**
1630 Åfjord	3,8	3,3	-0,5	2	**Liten**
1431 Jølster	3,3	2,8	-0,5	2	**Liten**
1920 Lavangen	3,4	2,8	-0,5	6	**Liten**
0441 Os (Hedm.)	3,2	2,6	-0,5	5	**Liten**
0545 Vang	3,8	3,3	-0,5	6	**Liten**
1664 Selbu	3,4	2,9	-0,5	1	**Liten**

unicef

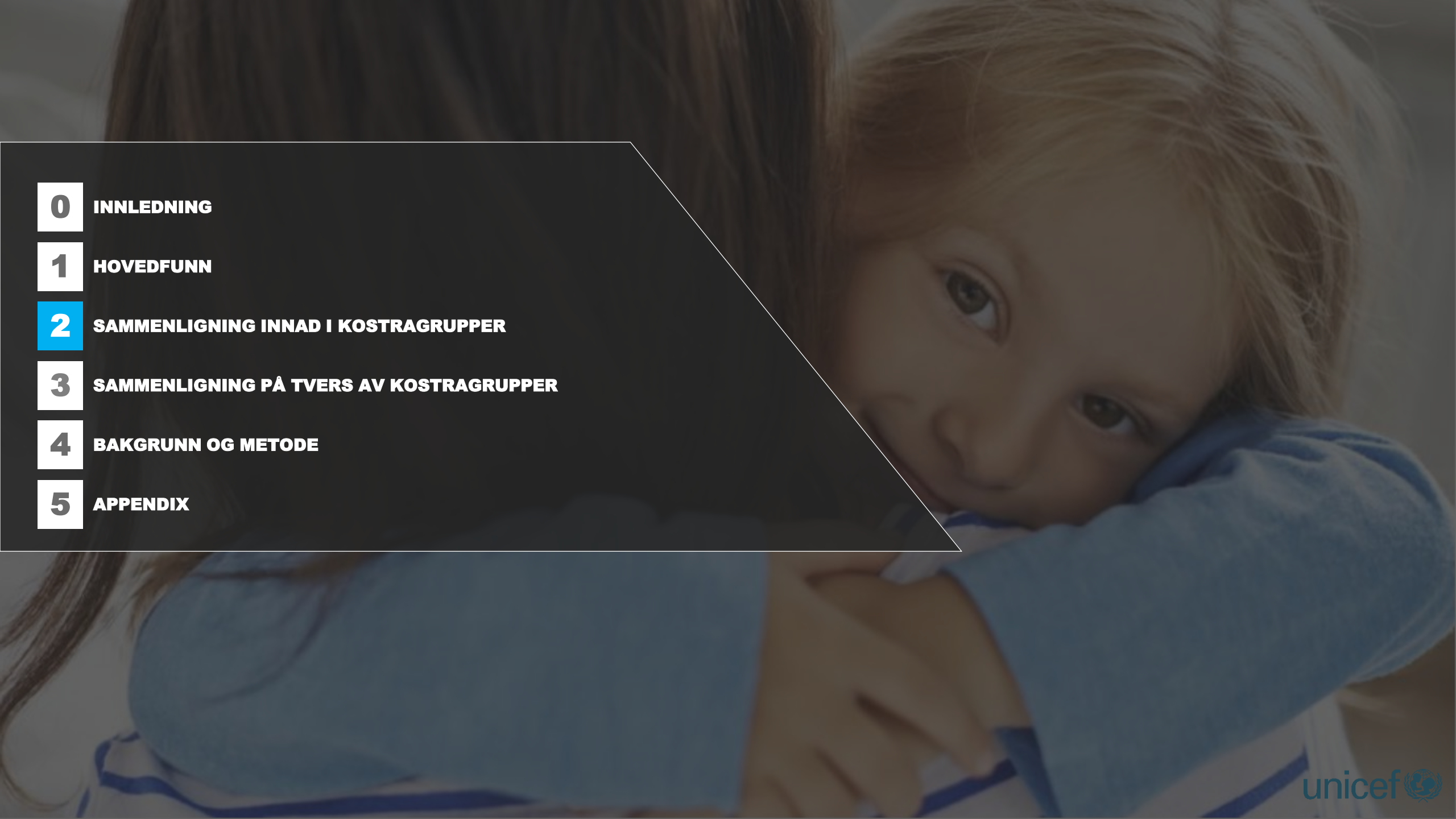

0 INNLEDNING

1 HOVEDFUNN

2 SAMMENLIGNING INNAD I KOSTRAGRUPPER

3 SAMMENLIGNING PÅ TVERS AV KOSTRAGRUPPER

4 BAKGRUNN OG METODE

5 APPENDIX

HVOR MYE PENGER GÅR TIL BARNA?

Ser vi på andelen av kommunenes totale budsjett som går til tjenester til barn og unge gjennom driftsutgifter til barnehage, barnevern, kommunehelsetjeneste og grunnskole, har landsgjennomsnittet ligget jevnt på 32% de siste fem årene.

I 2017 brukte norske kommuner mellom 19% og 48% av sine totale budsjett på tjenester til barn og unge. Dette tilsvarer en variasjon i kroner og øre fra 226 000 kroner per barn i alderen 0-20 år i Bykle, til 97 000 kroner per barn i samme aldersgruppe i Hornindal.

Vi finner altså store variasjoner mellom kommuner i Norge.

unicef

HVOR MYE PENGER GÅR TIL BARNA?

Når vi rangerer hvordan kommunene prioriterer tjenester til barn og unge, ser vi på andelen av kommunenes totale utgifter som går til tjenester til barn og unge.

For kommuner som relativt sett bruker lite penger på barn og unge, men som likevel bruker en stor andel av sine budsjett på tjenester til barn og unge, er det grunn til å tro at det er rammevilkårene man bør se på.

Gjennom å se på de kvalitative indikatorene i analysen vår, kan vi synliggjøre hvilke kvalitative konsekvenser manglende økonomiske rammer har for barna som vokser opp i disse kommunene.

På bakgrunn av det kan det se ut til at mer penger til kommunen gir bedre tjenester til barna i kommunene.

HVOR MYE BRUKER NORSKE KOMMUNER PÅ TJENESTER TIL BARN OG UNGE?

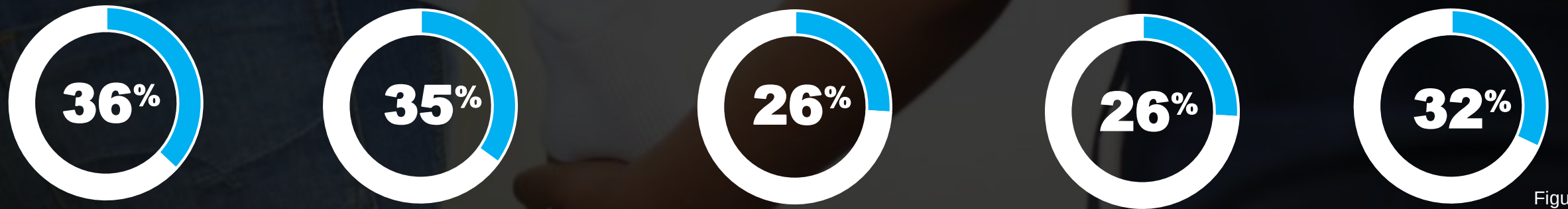

Figur 1

Figur 2

Figur 1: Andel av kommunenes totale driftsbudsjett brukt på tjenester til barn i 2017 (gjennomsnitt)

Figur 2: Kommunenes driftsutgifter for tjenester til barn per barn 0-20 år i 2017 (gjennomsnitt)

unicef

STORE KOMMUNER

(KOSTRA-gruppe 13)

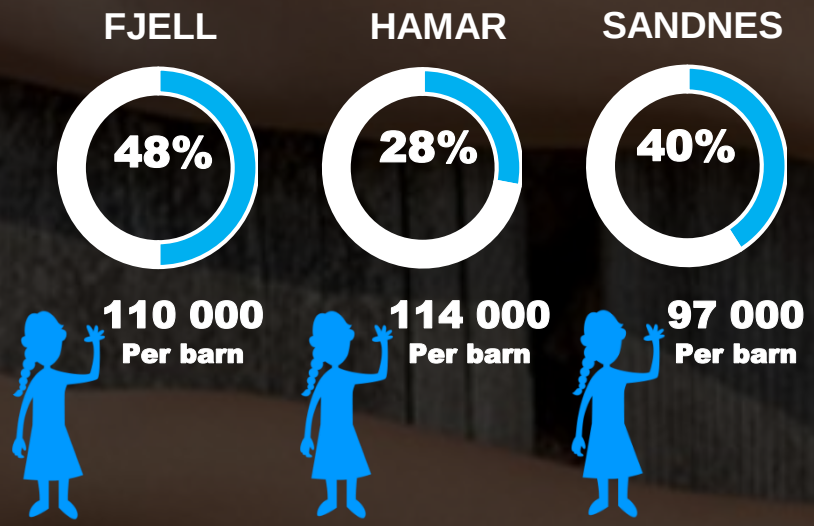

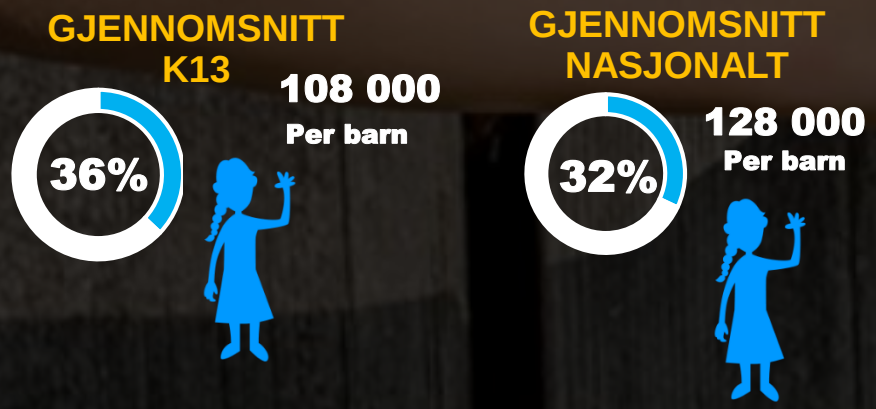

- De store kommunene i Norge bruker i gjennomsnitt 107 000 kroner per barn, som i snitt utgjør 36% av kommunenes totale utgifter. I kroner og øre bruker de store kommunene nærmere 16 % mindre penger per barn enn landsgjennomsnittet, som ligger på 128 000 kroner. Sammenlignet med de andre KOSTRA-gruppene er det dermed de store kommunene som bruker minst penger i kroner og øre på tjenester til barn og unge.

- Fjell kommune bruker størst andel av budsjettet på tjenester til barn og unge blant de store kommunene; hele 48% av driftsbudsjettet går til dette. I kroner utgjør dette likevel bare litt over gjennomsnittsbeløpet de store kommunene bruker på tjenester til barn og unge. Dette kan indikere at Fjell kommune trenger mere penger.

- Som en kontrast til dette har vi Hamar, som bare bruker 28% av budsjettet sitt på tjenester til barn og unge, men likevel bruker 114 000 kroner per barn i kommunen. Dette beløpet ligger flere tusen kroner over gjennomsnittet for de store kommunene.

- Den kommunen som bruker mest penger per barn av de store kommunene, Nøtterøy, bruker 117 000 kroner per barn. Til tross for dette er summen et stykke under det nasjonale gjennomsnittet på 128 000 kroner per barn.

- Sandnes bruker 40 % av budsjettet sitt på tjenester til barn og unge. Dette utgjør likevel ikke mer enn 97 000 kroner per barn i kommunen. Dette beløpet er 24% lavere enn landsgjennomsnittet, og under gjennomsnittet for K13. Sandnes prioriterer barn på budsjettet, men har ikke nok penger sammenlignet med andre kommuner.

unicef

STORE KOMMUNER – KOSTRAGRUPPE 13

- **BARNEHAGE**
- GRUNNSKOLE
- BARNEVERN
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- KULTURTILBUD

- Kongsberg bruker mest penger på barnehage i denne gruppen (185 000 kroner per barn), mens Røyken bruker minst (139 000 kroner per barn). Da er det ikke overraskende at Kongsberg har 97% barnehagedekning, mens Røyken kun har 85%.
- Sola bruker 23% flere kroner på barnehage enn Røyken. Tilsvarende finner vi at barnehagedekningen i Røyken er på 85,1%, mens Sola har en barnehagedekning på 97%. Sola har en andel på 30,4% med pedagoger ansatt i barnehagen, sammenlignet med 34,7% i Røyken.
- I Tønsberg er det over 50% større sannsynlighet for å møte en barnehageansatt med relevant utdanning enn i Bærum.
- De store kommunene har i gjennomsnitt de laveste brutto driftsutgiftene til barnehage sammenlignet med de andre KOSTRA-gruppene.

unicef

STORE KOMMUNER – KOSTRAGRUPPE 13

- BARNEHAGE
- **GRUNNSKOLE**
- BARNEVERN
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- KULTURTILBUD

- I gjennomsnitt bruker de store kommunene 120 000 kroner per barn i grunnskolen. Dette er 24% lavere enn landsgjennomsnittet, som ligger på 158 000 kroner per barn i grunnskolen.
- Ringsaker er kommunen som bruker mest penger på barn i grunnskolen sammenlignet med de andre kommunene i K13. Med sine 135 000 kroner per barn i grunnskolen, bruker Ringsaker likevel mindre enn landsgjennomsnittet.
- Med 105 000 kroner per barn i grunnskolen, er Oppegård kommunen i K13 som bruker minst. Dette beløpet er hele 34% lavere enn landsgjennomsnittet.
- Mens mindre enn 8 av 10 lærere i Lørenskog har høyere utdanning, har nesten alle lærerne i Sola høyere utdanning (96%).
- Sola er en av kommunene som kommer dårligst ut når det kommer til relevant utdanning for barnehageansatte (30%), men er likevel best i klassen på lærere med relevant utdanning i grunnskolen (96%).
- Sola har høy pedagogtetthet, men likevel 9 elever per lærer. Ringsaker har 6,8 elever per lærer, men har bare 86% pedagogtetthet. Hva er best, høy pedagogtetthet, eller mindre gruppestørrelser?
- Når det kommer til gruppestørrelse varierer denne fra 16 elever i Røyken, til 11 elever i Ringsaker. Gjennomsnittet for K13 ligger på 14 elever per gruppe, mens landsgjennomsnittet er på 11,4 elever per gruppe.

unicef

STORE KOMMUNER – KOSTRAGRUPPE 13

- BARNEHAGE
- GRUNNSKOLE
- **BARNEVERN**
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- KULTURTILBUD

- Ringerike bruker 7 059 kroner per barn i barnevernstjenesten. Dette er over tre ganger så mye som Røyken bruker, med sine 1 951 kroner per barn i barnevernstjenesten.
- I 2017 var det nesten tre ganger så høy sannsynlighet for å møte en barnevernsansatt med relevant utdannelse i Porsgrunn (9 årsverk per 1000 barn) som i Molde (3,4 årsverk per 1000 barn).
- Under halvparten av undersøkelsene i barnevernet blir gjort ferdig innen fristen på 3 måneder i Kristiansand.
- Det kan være ulike grunner til at barnevernet i Kristiansand ikke gjennomfører flere undersøkelser innen tida. Kommunen scorer bare gjennomsnittlig på de andre variablene innenfor barnevern (med 4,6 stillinger med fagutdannelse per 1000 barn, og 3 387 kroner i driftsutgifter per barn i alderen 0-17 år). Det er dermed mye som tyder på at kommunen enten trenger mer ressurser, eller at kommunen bør omprioritere ressursbruken sin.
- De store kommunene (K13) gjennomfører i gjennomsnitt 86% av undersøkelsene i barnevernet innen fristen på 3 måneder.

unicef

STORE KOMMUNER – KOSTRAGRUPPE 13

- BARNEHAGE
- GRUNNSKOLE
- BARNEVERN
- **KOMMUNEHELSETJENESTE**
- KULTURTILBUD

- Med et gjennomsnitt på rundt 2 700 kroner per barn i utgifter til kommunehelsetjenesten, har de store kommunene de laveste utgiftene på denne posten sammenlignet med de andre KOSTRA-gruppene.
- Kristiansund (4 040 kr. per barn) bruker 2,5 ganger så mye som Steinkjer (1 640 kr. per barn) i kommunehelsetjenesten.
- Ser vi på antall årsverk i kommunehelsetjenesten, har Steinkjer (5 årsverk per 1000 barn) over ett årsverk mer enn Kristiansund (3,8 årsverk per 1000 barn).
- Sarpsborg og Ullensaker har omtrent like utgifter per barn i kommunehelsetjenesten. Likevel ser vi at Sarpsborg har en andel med hjemmebesøk innen de to første ukene på 99%, mens Ullensaker gjennomfører hjemmebesøk innen to uker kun i 39% av tilfellene.

unicef

STORE KOMMUNER – KOSTRAGRUPPE 13

- BARNEHAGE
- GRUNNSKOLE
- BARNEVERN
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- **KULTURTILBUD**

- I gjennomsnitt bruker de store kommunene 1 966 kroner per barn i netto driftsutgifter til idrett og aktivitetstilbud. Dette er den laveste summen per barn sammenlignet med de andre KOSTRA-gruppene. Likevel ligger beløpet de store kommunene bruker på kulturtilbud omtrent på landsgjennomsnittet.
- Blant de store kommunene er det store forskjeller i hvor mye penger som brukes på kulturtilbud til barn. Kongsberg bruker 6 676 kroner per barn i kommunen, mens Nøtterøy bruker 665 kroner.
- Kongsberg og Lillehammer bruker mest penger på kulturtilbud til barn med henholdsvis 6 676 kroner og 5 439 kroner per barn. Dette er langt over gruppegjennomsnittet (K13). Kongsberg og Lillehammer bruker dermed åtte ganger mer penger på kulturtilbud til barn, sammenlignet med kommunene som bruker minst blant de store kommunene (Ringerike med 681 kroner per barn, og Nøtterøy med 655 kroner per barn).
- I gjennomsnitt er det 8 barn per kulturskoleplass i de store kommunene, mens landsgjennomsnittet ligger på omtrent 5 barn per kulturskoleplass.

unicef

DE FIRE STØRSTE BYENE

KOSTRA-gruppe 14 og 15

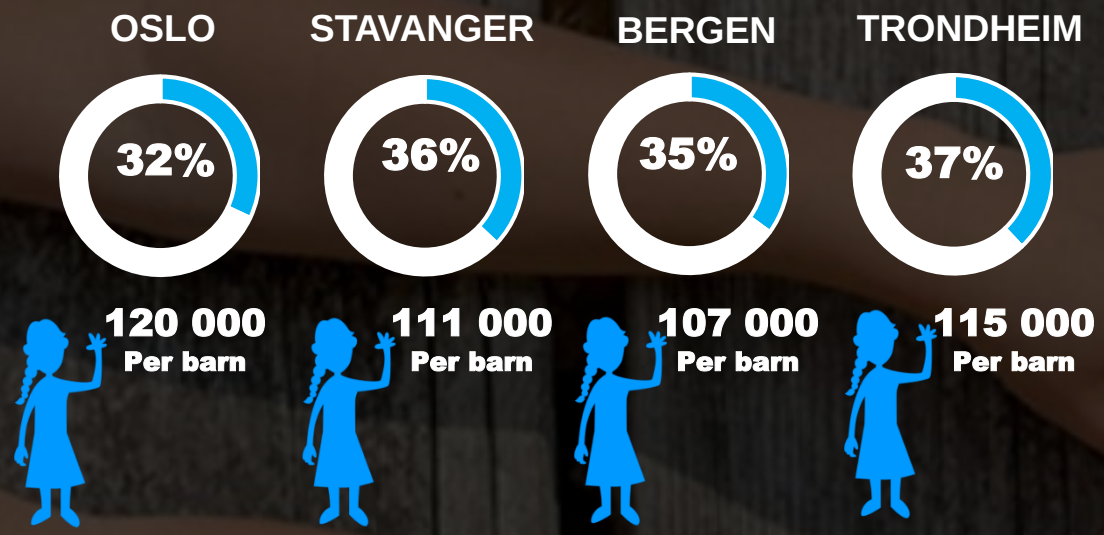

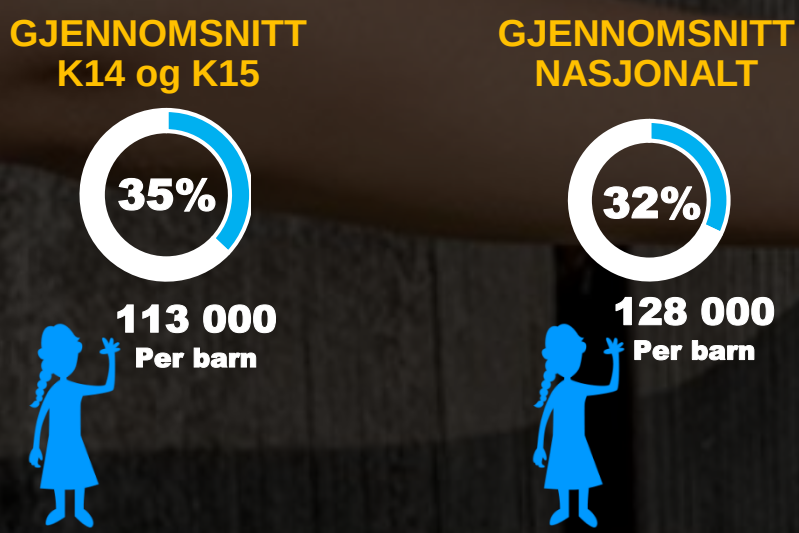

- **De fire største byene i Norge bruker gjennomsnittlig 113 000 kroner per barn i kommunen, som i snitt utgjør 35% av kommunenes totale budsjett. I prosent ligger utgiftene så vidt over landsgjennomsnittet, mens i kroner og øre ligger beløpet noe lavere enn det nasjonale gjennomsnittet.**

- **Tilsynelatende er det liten forskjell i kvaliteten i tjenestetilbudene til barn og unge i de fire største byene – de største forskjellene ser vi i:**

  Andel lærere med relevant utdanning i grunnskolen:
  I Oslo har kun 75% av lærerne relevant utdanning, mens omlag 90% av lærerne i Trondheim, Stavanger og Bergen har relevant utdanning.

  Antall årsverk med fagutdanning i barnevernstjenesten:
  Stavanger har 4 årsverk per 1000 barn i kommunen, mens Trondheim har nesten 9.

  Antall barn per kulturskoleplass:
  Det er 9 barn per kulturskoleplass i Oslo og Bergen. I Stavanger og Trondheim er det til sammenligning i underkant av 5 barn per kulturskoleplass.

- **Oslo er kommunen som bruker mest penger i kroner og øre på tjenester til barn og unge per barn. Likevel bruker Oslo den laveste andelen i prosent av det totale kommunebudsjettet sammenlignet med Stavanger, Bergen og Trondheim.**

- **Bergen scorer gjennomgående lavere på kulturtilbudet til barn og unge sammenlignet med Oslo, Trondheim og Stavanger.**

unicef

DE FIRE STØRSTE BYENE – KOSTRAGRUPPE 14 OG 15

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- De fire største byene i Norge har omtrent like store utgifter per barn i barnehagen. Stavanger bruker mest (179 000 kroner per barn), og Bergen bruker minst (159 000 kroner per barn), uten at dette påvirker barnehagedekningen.
- Til tross for at Bergen bruker minst penger på barnehage, har Bergen den høyeste andelen ansatte med fagkompetanse (42,4%) i barnehagen. Stavanger har den laveste (31,5%).
- Trondheim, Oslo, Stavanger og Bergen ligger omtrent på landsgjennomsnittet både på barnehagedekning og brutto driftsutgifter per barn i barnehage.

unicef

DE FIRE STØRSTE BYENE – KOSTRAGRUPPE 14 OG 15

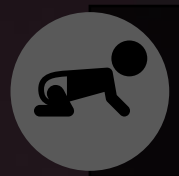

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- I gjennomsnitt bruker de fire største byene 123 000 kroner per barn i grunnskolen. Dette beløpet er 22% lavere enn landsgjennomsnittet, som er på 158 000 kroner.
- Bergen bruker minst på grunnskole i denne gruppen (121 000 kroner per barn). Dette er 8% mindre enn det Oslo bruker (132 000 kroner per barn), og 23% lavere enn landsgjennomsnittet.
- Oslo er kommunen som bruker mest penger per barn i grunnskolen i K14 og K15. Likevel ligger Oslo under landsgjennomsnittet i utgifter per barn i denne posten.
- I Oslo er andelen 10 prosentpoeng lavere når det kommer til lærere i grunnskolen med relevant utdanning sammenlignet med både landsgjennomsnittet og gjennomsnittet for de fire store byene.
- I de fire største byene er det gjennomsnittlig to flere elever per lærer sammenlignet med landsgjennomsnittet, og 4 flere elever i hver gruppe sammenlignet med landsgjennomsnittet.

unicef

DE FIRE STØRSTE BYENE – KOSTRAGRUPPE 14 OG 15

- BARNEHAGE
- GRUNNSKOLE
- **BARNEVERN**
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- KULTURTILBUD

- I gjennomsnitt bruker de fire største byene 3 700 kroner per barn. Dette beløpet ligger litt under landsgjennomsnittet, som er på 4 700 kroner per barn.
- Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger har i gjennomsnitt ett årsverk mer med fagutdannede i barnevernet per 1000 barn sammenlignet med landsgjennomsnittet (5 årsverk per 1000 barn). Likevel er det er over dobbelt så stor sjanse for å møte en fagutdannet barnevernsansatt i Trondheim (9 årsverk per 1000 barn), sammenlignet med Stavanger (4 årsverk per 1000 barn).
- De fire største byene behandler i gjennomsnitt 87% av sakene i barnevernet innen tre måneder, noe som plasserer denne KOSTRA-gruppen litt over landsgjennomsnittet som ligger på 84%.
- Barnevernet i Oslo behandler 16% flere saker innen tre måneder sammenlignet med barnevernet i Stavanger.

unicef

DE FIRE STØRSTE BYENE – KOSTRAGRUPPE 14 OG 15

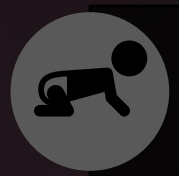

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- De fire største byene bruker i gjennomsnitt 2 917 kroner per barn i kommunehelsetjenesten. Dette er lavere enn landsgjennomsnittet på 3 240 kroner per barn.
- Det er lite variasjon mellom byene på denne posten, hvor Oslo bruker mest med 3 260 kroner per barn – og Stavanger minst med 2 630 per barn.
- Når det gjelder antall årsverk i kommunehelsetjenesten per 1000 barn, har de fire største byene i gjennomsnitt rundt ett årsverk mindre enn gjennomsnittet på landsbasis.
- Selv om Bergen bruker nest minst penger per barn i kommunehelsetjenesten av de største byene, har byen likevel nest flest årsverk sammenlignet med gruppen (K14 og K15).
- I Stavanger og Oslo får litt over 10% færre nyfødte hjemmebesøk innen to uker sammenlignet med landsgjennomsnittet (86%). Selv om de to byene har omtrent samme statistikk på hjemmebesøk, bruker Stavanger 20% mindre penger per barn i kommunehelsetjenesten sammenlignet med Oslo.
- Oslo bruker mer penger enn landsgjennomsnittet per barn i kommunehelsetjenesten.

unicef

DE FIRE STØRSTE BYENE – KOSTRAGRUPPE 14 OG 15

- BARNEHAGE
- GRUNNSKOLE
- BARNEVERN
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- **KULTURTILBUD**

- I gjennomsnitt bruker de fire største byene 3 941 kroner per barn i netto driftsutgifter til idrett og aktivitetstilbud til barn. Dette er mer enn landsgjennomsnittet, som er på 2 010 kroner per barn.
- Bergen (2 483 kroner per barn) bruker nesten halvparten så mye penger på kulturtilbud til barn sammenlignet med Stavanger (4 749 kroner per barn). Dermed er det ikke veldig overraskende at Bergen har omtrent dobbelt så mange barn per kulturskoleplass sammenlignet med Stavanger.
- I gjennomsnitt er det cirka 7 barn per kulturskoleplass i de fire største byene, mens landsgjennomsnittet ligger på litt under 5 barn per kulturskoleplass.
- Oslo, Stavanger, Trondheim og Bergen scorer i snitt gjennomgående dårligere på kulturtilbud sammenlignet med landsgjennomsnittet, til tross for at byene bruker mer penger per barn sammenlignet med landsgjennomsnittet.

unicef

DE RIKESTE KOMMUNENE

KOSTRA-gruppe 16

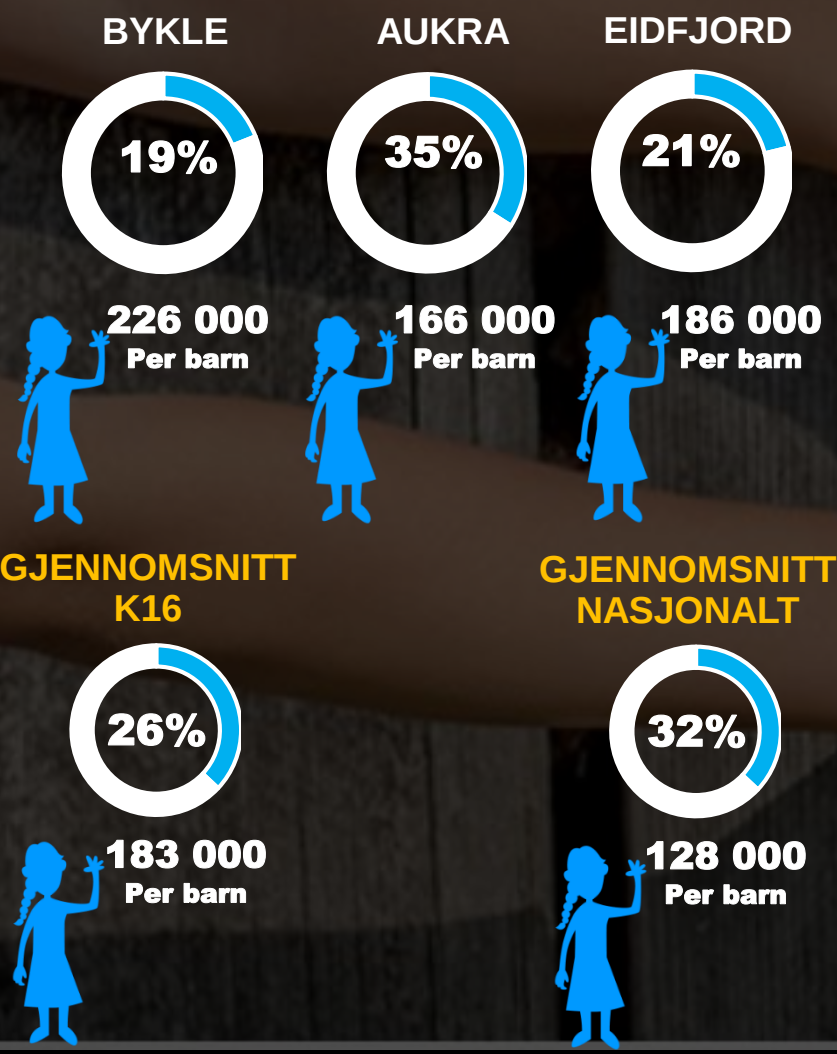

- I gjennomsnitt bruker disse kommunene 26% av sitt totale budsjett på tjenester til barn og unge i kommunen. Sammenlignet med resten av KOSTRA-gruppene bruker de rikeste kommunene dermed den laveste andelen av budsjettet sitt på tjenester til barn og unge.
- Likevel bruker disse kommunene gjennomsnittlig mest i kroner og øre per barn (183 000 kroner) sammenlignet med de andre KOSTRA-gruppene. K16 består av rike kraftkommuner, noe som kan forklare disse resultatene.
- Det er oppsiktsvekkende at vi finner de største forskjellene både i kvalitet og økonomisk prioritering rundt tjenester til barn og unge i denne kommunegruppen. Vi ser et spenn fra 19% til 35% i andel av kommunenes budsjettet brukt på barn.
- Den rikeste kommunen, Bykle, bruker 43% mer penger på barn sammenlignet med landsgjennomsnittet. Sammenlignet med kommunene som bruker minst penger på tjenester til barn og unge i K16, bruker Bykle 30% mer penger. Dette er store forskjeller.
- 4 av 10 kommuner i denne gruppen bruker mer enn gruppegjennomsnittet på tjenester til barn og unge. Samtlige kommuner bruker mer enn landsgjennomsnittet (128 000 per barn) på tjenester til barn og unge i kommunen.

unicef

DE RIKESTE KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 16

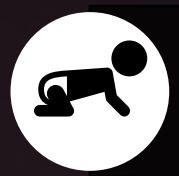

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- I gjennomsnitt bruker de rikeste kommunene hele 30% mer på barnehagetjenesten sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- Modalen skiller seg spesielt ut ved å bruke hele 159% mer penger på barnehage enn Forsand, som er den kommunen som bruker minst per barn i denne gruppen. Moland scorer høyt på barnehagedekning, og ligger over både lands- og gruppegjennomsnittet på andel barnehageansatte med relevant utdanning.
- Bykle, som er en av kommunene som bruker mest per barn i denne gruppen, har den tredje høyeste andelen med fagutdannede barnehageansatte i Norge. Barnehagene i Bykle har også nesten dobbelt så stort leke- og oppholdsareal sammenlignet med landsgjennomsnittet. Til tross for dette har Bykle likevel lavere barnehagedekning (86%) sammenlignet med landsgjennomsnittet (91%).
- Alle de rikeste kommunene bruker mer penger per barn enn det gjøres på landsbasis. Likevel ligger kun 4 av 10 av kommunene over landsgjennomsnittet når det kommer til andel barnehageansatte med fagutdanning.

unicef

DE RIKESTE KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 16

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- Nærmere halvparten av kommunene i K16 har ikke rapportert inn data på andel lærere med relevant utdanning i grunnskolen.
- I gjennomsnitt bruker de rikeste kommunene 222 000 kroner per barn i grunnskolen. Dette beløpet er 29% høyere enn landsgjennomsnittet på 158 000 kroner per barn i grunnskolen.
- Bykle bruker 295 000 kroner per barn i grunnskolen. Dette er omtrent dobbelt så mye som landsgjennomsnittet. Bykle har ikke rapportert inn statistikk for ansatte med relevant utdanning i grunnskolen, men kommunen har nesten 5 elever mindre per gruppe og 3 elever færre per lærer sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- Hos de rikeste kommunene finner vi en gjennomgående høy pedagogtetthet; med et gjennomsnitt på 22% færre elever per lærer og 17% mindre gruppestørrelse sammenlignet med landsgjennomsnittet.

unicef

DE RIKESTE KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 16

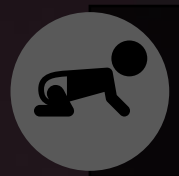

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- Vi finner veldig store spenn blant de rike kommunene i barnevernstjenesten. Modalen bruker 936 kroner per barn i barnevernstjenesten, mens Unjárga/Nesseby bruker hele 27 768 kroner per barn.
- I gjennomsnitt bruker de rikeste kommunene omtrent 30% mer penger på barnevernstjenesten enn det gjøres på landsbasis.
- Til tross for at Salangen bruker over 50% mindre per barn enn det Aurland gjør, er det likevel mye høyere sannsynlighet for å møte en barnevernsansatt med relevant utdannelse i Salangen. Sammenlignet med kommunene i resten av landet, er det over 60% mer sannsynlig å møte en fagutdannet barnevernsansatt i Salangen.
- Sirdal bruker 3 800 kroner per barn i barnevernstjenesten, mens Salangen bruker 4 039 per barn. Likevel er det over fire ganger så stor sannsynlighet for at du møter på en barnevernsansatt med fagutdannelse i Salangen (13 årsverk per 1000 barn) sammenlignet med Sirdal (3 årsverk per 1000 barn).
- I Aurland behandles 90% av sakene i barnevernet innen tre måneder, mens tallet er under 50% i Salangen. Dette kan muligens forklare hvorfor Aurland bruker dobbelt så mange kroner per barn i barnevernstjenesten sammenlignet med Salangen.

unicef

DE RIKESTE KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 16

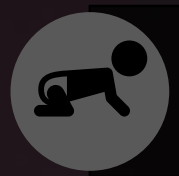

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- De rikeste kommunene bruker i gjennomsnitt 34% mer (4 935 kroner per barn) enn landsgjennomsnittet (3 239 kroner per barn) i kommunehelsetjenesten.
- Innad i K16 er det også store spenn på hvor mye penger som går til barn i kommunehelsetjenesten. Her bruker Sirdal (9 380 kroner per barn) hele 76% mer enn Eidfjord (2 220 kroner per barn). Eidfjord bruker også 31% mindre enn landsgjennomsnittet (3 239 kroner per barn).
- 4 av 10 kommuner i K16 bruker mindre penger per barn i kommunehelsetjenesten sammenlignet med landsgjennomsnittet. Dette til tross for at disse er rike kraftkommuner.
- Sirdal bruker 65% mer enn landsgjennomsnittet, og 47% mer enn gruppegjennomsnittet for de rike kommunene på kommunehelsetjenester til barn. Likevel har Sirdal kun 2,5 årsverk per 1000 barn. Til sammenligning ligger landsgjennomsnittet på 4,5 årsverk per 1000 barn, og gruppegjennomsnittet (K16) ligger på 6,3 årsverk per 1000 barn.
- Antall hjemmebesøk innen to uker (90%) i K16 ligger ett prosentpoeng under gjennomsnittet på landsbasis.
- Sirdal bruker mest penger per barn i kommunehelsetjenesten i hele landet. Likevel har Sirdal 46% færre ansatte enn landsgjennomsnittet, og kun gjennomsnittlig andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker sammenlignet med de andre rikeste kommunene. Bykle bruker nest mest penger på kommunehelsetjenesten sammenlignet med de andre rikeste kommunene, og har 77% flere ansatte enn landsgjennomsnittet. Likevel ligger Bykle nærmere 9 prosent under gruppegjennomsnittet med hjemmebesøk innen to uker til nyfødte.
- Suldal og Modalen bruker omtrent like mye per barn i kommunehelsetjenesten. I Suldal finner vi ca 5 årsverk ansatt i tjenesten som er ansvarlig for hjemmebesøk til nyfødte barn før de er to uker gamle – her har Suldal en dekning på 100%. Til sammenligning har Modalen under ett årsverk i denne tjenesten, og besøker kun 60% av nyfødte barn innen 2 uker.

unicef

DE RIKESTE KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 16

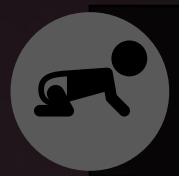

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- I gjennomsnitt bruker de rikeste kommunene 4 454 kroner per barn i netto driftsutgifter til idrett og aktivitetstilbud.
- Her er det store forskjeller på hvor mye de rikeste kommunene i Norge bruker på kulturtilbud til barn: Eidfjord bruker omtrent 17 000 kroner per barn, som er nesten 90% mer enn hva Forsand bruker (1 680 kroner per barn).
- Forsand er den eneste av kommunene i denne gruppen som bruker mindre enn landsgjennomsnittet av penger på kulturtilbud til barn. Landsgjennomsnittet er på 2 010 kroner per barn i 2017.
- I gjennomsnitt bruker de rikeste kommunene over dobbelt så mye som landsgjennomsnittet per barn på aktivitetstilbud og idrett.
- I de rikeste kommunene er det i snitt 3 barn per kulturskoleplass.

unicef

SMÅ KOMMUNER

KOSTRA-gruppe 6

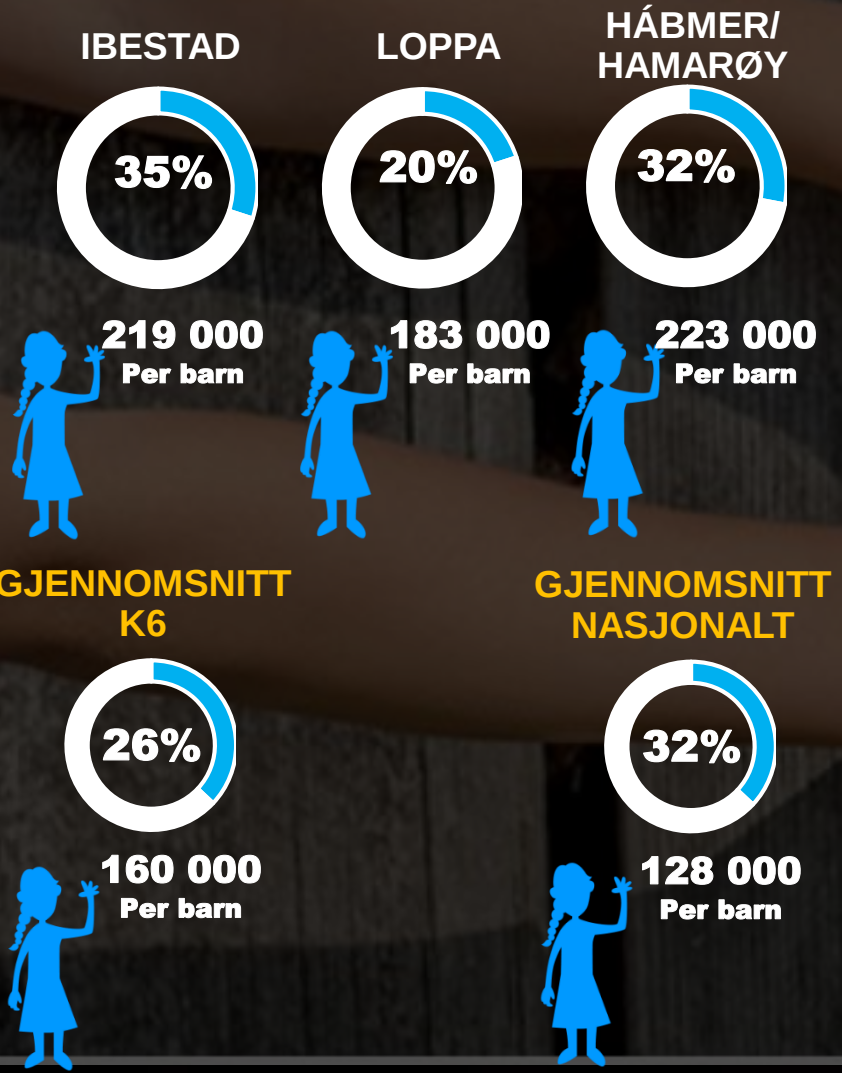

- I gjennomsnitt bruker små kommuner (K6) 26% av sitt totale budsjett på tjenester til barn og unge. Dette tilsvarer 160 000 kroner per barn i kommunen.
- Både de små kommunene (K6) og de rikeste kommunene (K16) bruker 26% av sine totale budsjett på tjenester til barn og unge. Ser vi på antall kroner er det likevel en betydelig forskjell. De rikeste kommunene (K16) bruker 23 000 kroner mer per barn i kommunen enn de små kommunene (K6).
- Blant de små kommunene er det Hamarøy som bruker mest penger per barn. Mens Hamarøy bruker 223 000 per barn i kommunen, bruker Norddal 126 000 kroner per barn.
- Hamarøy bruker 32% av sitt totale budsjett på tjenester til barn og unge, mens Norddal bruker 26%.
- Hos de små kommunene finner vi store variasjoner i hvor stor andel av budsjettet som går til tjenester til barn og unge – spennet varierer fra 20% til 35%.

unicef

DE SMÅ KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 6

- **BARNEHAGE**
- GRUNNSKOLE
- BARNEVERN
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- KULTURTILBUD

- Namsskogan bruker mest penger på barnehage (270 000 kroner per barn), mens Måsøy bruker minst (144 000 kroner per barn).
- Måsøy bruker nesten halvparten så mye som Namsskogan på barnehagetjenesten. Da er det ikke overraskende at Måsøys barnehagedekning er på 83%, mens Namsskogans barnehagedekning er på 93%.
- Namsskogan har på to år (2015-2017) økt sine utgifter til barnehage med 30%, mens Måsøy har holdt seg relativt stabile.
- Når vi ser på barnehageansatte med relevant utdanning, er det Nesna som topper listen. Nesna har også en høy barnehagedekning, og bruker bare 5% mer enn landsgjennomsnittet på barnehagetjenesten.
- Selv om Nesna kun bruker 2/3 av det Namsskogan bruker på barnehagetjenesten, scorer Nesna høyere både på andel ansatte i barnehagen med relevant utdanning, og barnehagedekning.
- På Røst har vi 42,8% sjanse for å møte på en barnehageansatt med relevant utdanning. Derimot er det bare 11% sjanse for at det samme skjer i Valle.

unicef

DE SMÅ KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 6

- BARNEHAGE
- **GRUNNSKOLE**
- BARNEVERN
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- KULTURTILBUD

- De små kommunene (K6) bruker gjennomsnittlig 212 677 kroner per barn i grunnskolen. Dette beløpet er 26% høyere enn landsgjennomsnittet, som ligger på 157 680 kroner per barn i grunnskolen.
- I denne kommunegruppen er det Lærdal som bruker minst penger per barn i grunnskolen. Likevel bruker Lærdal litt mer penger per barn i grunnskolen enn gjennomsnittet på landsbasis.
- Blant de små kommunene (K6) bruker Loppa mest penger per barn i grunnskolen, hele 46% mer enn landsgjennomsnittet. I Loppa er også gruppestørrelsen veldig lav med 5 elever per klasse, og kun 3 elever per lærer.
- I kommunene Jondal og Røyrvik har alle ansatte i grunnskolen relevant utdanning, mens det i Gamvik kun er litt over halvparten av ansatte i grunnskolen som har relevant utdanning.
- Blant de små kommunene (K6) har hele 20% ikke rapportert om andel lærere med relevant utdanning i grunnskolen for 2017.
- Små kommuner (K6) bruker mer penger per barn i grunnskolen enn landsgjennomsnittet. Likevel har kun halvparten av skolene en større andel ansatte med relevant utdanning, sammenlignet med andelen grunnskoleansatte med relevant utdanning på landsbasis.
- I gjennomsnitt er klassene mindre i de små kommunene, og det er færre elever per lærer i små kommuner (K6) enn det er i gjennomsnitt på landsbasis.

unicef

DE SMÅ KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 6

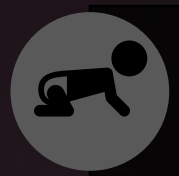

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- Det er veldig store forskjeller mellom de små kommunene (K6) når vi ser på utgifter til barnevern. Berlevåg bruker 27 000 kroner per barn i barnevernstjenesten, mens Lavangen kun bruker 1000 kroner per barn.
- Sammenlignet med resten av landet, bruker små kommuner (K6) i gjennomsnitt 37% mer penger per barn i barnevernstjenesten.
- Det er nesten seks ganger høyere sannsynlighet for å møte en barnevernspedagog i Evenes enn i Røyrvik.
- I de små kommunene (K6) er det i gjennomsnitt 2 flere barnevernspedagoger per 1000 barn sammenlignet med landsgjennomsnittet.
- 78% av de små kommunene (K6) som har rapportert sine tall, behandler barnevernssaker innen fristen på tre måneder, mens landsgjennomsnittet for dette ligger på 84%.
- Omtrent 40% av de små kommunene (K6) har ikke rapportert hvor stor andel av barnevernssakene som blir behandlet innen tre måneder.
- For de små kommunene (K6) ser vi at det sammenlagt brukes mer penger per barn i barnevernstjenesten, og at kommunene har flere stillinger med fagpersonell i barnevernet. Likevel fullfører barnevernet i kommunene (K6) færre saker innen tre måneder sammenlignet med gjennomsnittet på landsbasis.

unicef

DE SMÅ KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 6

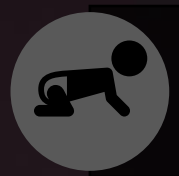

BARNEHAGE

GRUNNSKOLE

BARNEVERN

KOMMUNEHELSETJENESTE

KULTURTILBUD

- Vi finner store forskjeller blant de små kommunene når vi ser på kommunehelsetjenesten. Kvalsund bruker her 170 kroner per barn, mens Valle bruker 7 730 kroner per barn i kommunehelsetjenesten.
- Til tross for store forskjeller mellom Valle og Kvalsund når vi ser på kroner som brukes per barn i kommunehelsetjenesten, har Valle bare 1,7 årsverk per 1000 barn sammenlignet med Kvalsunds 6,3 årsverk per 1000 barn.
- I Kvalsund blir alle nyfødte besøkt innen de er to uker gamle, mens Valle besøker 86% av barna før de er to uker gamle.
- I gjennomsnitt bruker de små kommunene (K6) litt mer penger per barn enn landsgjennomsnittet. Kommunene (K6) ligger ett prosentpoeng under landsgjennomsnittet når vi ser på andelen hjemmebesøk for barn under to uker.
- I snitt har de små kommunene omtrent 1,5 årsverk mer per 1000 barn i kommunehelsetjenesten, sammenlignet med landsgjennomsnittet for øvrig.

unicef

DE SMÅ KOMMUNENE – KOSTRAGRUPPE 6

- BARNEHAGE
- GRUNNSKOLE
- BARNEVERN
- KOMMUNEHELSETJENESTE
- **KULTURTILBUD**

- I gjennomsnitt bruker de små kommunene (K6) 2 444 kroner per barn i netto driftsutgifter til idrett og aktivitetstilbud.
- Det er store forskjeller innad i kommunegruppen mellom kommunene som bruker mye og kommunene som bruker lite på kulturtilbud til barn.
- Åseral kommune bruker 8 070 kroner per barn på kulturtilbud. Dette er over tre ganger så mye som gruppegjennomsnittet for de små kommunene (K6).
- I denne kommunegruppen (K6) finner vi at Åseral bruker 15 ganger så mye penger på kulturtilbud til barn som Åmli. Åmli bruker på sin side minst penger på kulturtilbud til barn, med 517 kroner per barn.
- I gjennomsnitt er det 3 barn per kulturskoleplass i de små kommunene (K6), mens landsgjennomsnittet ligger på 5 barn per kulturskoleplass.

unicef

Fylkesoversikt:

Buskerud, Akershus og Sogn og Fjordane

unicef

Vi finner store variasjoner mellom de ulike kommunene i Buskerud:

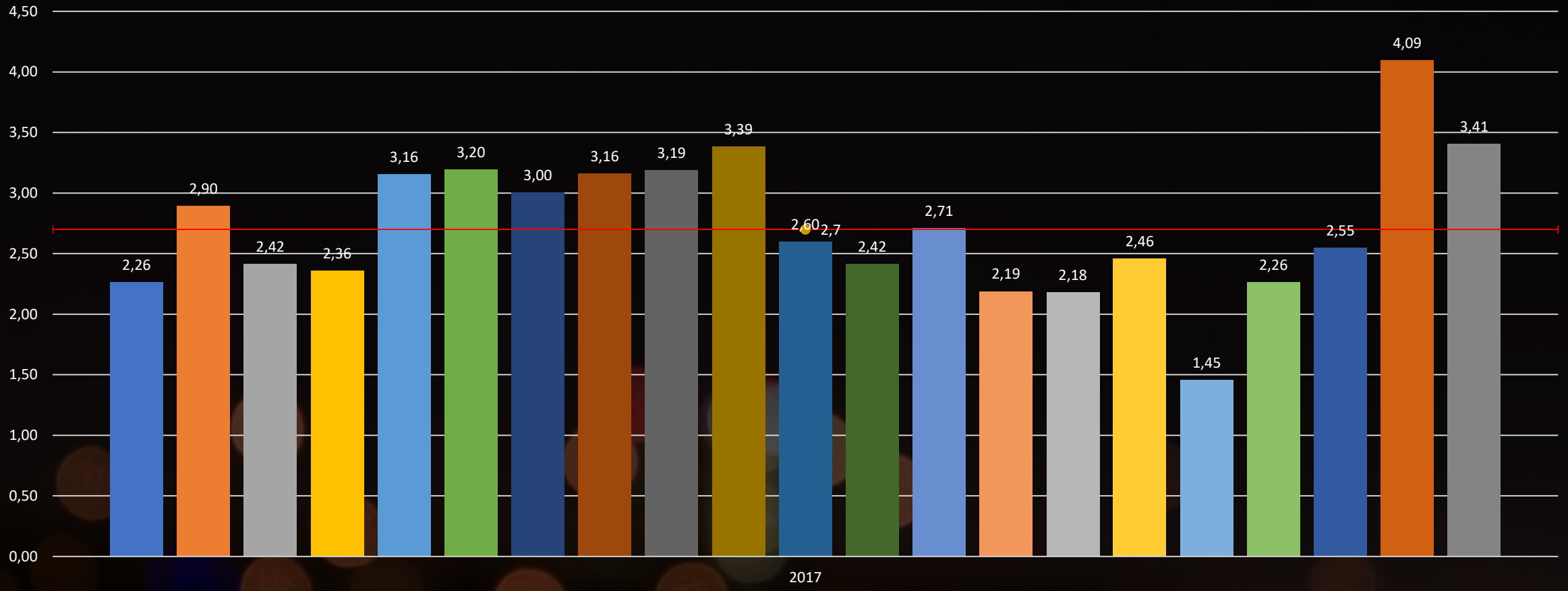

unicef

Kommunene i Akershus scorer gjennomgående lavt, samtlige under landsgjennomsnittet:

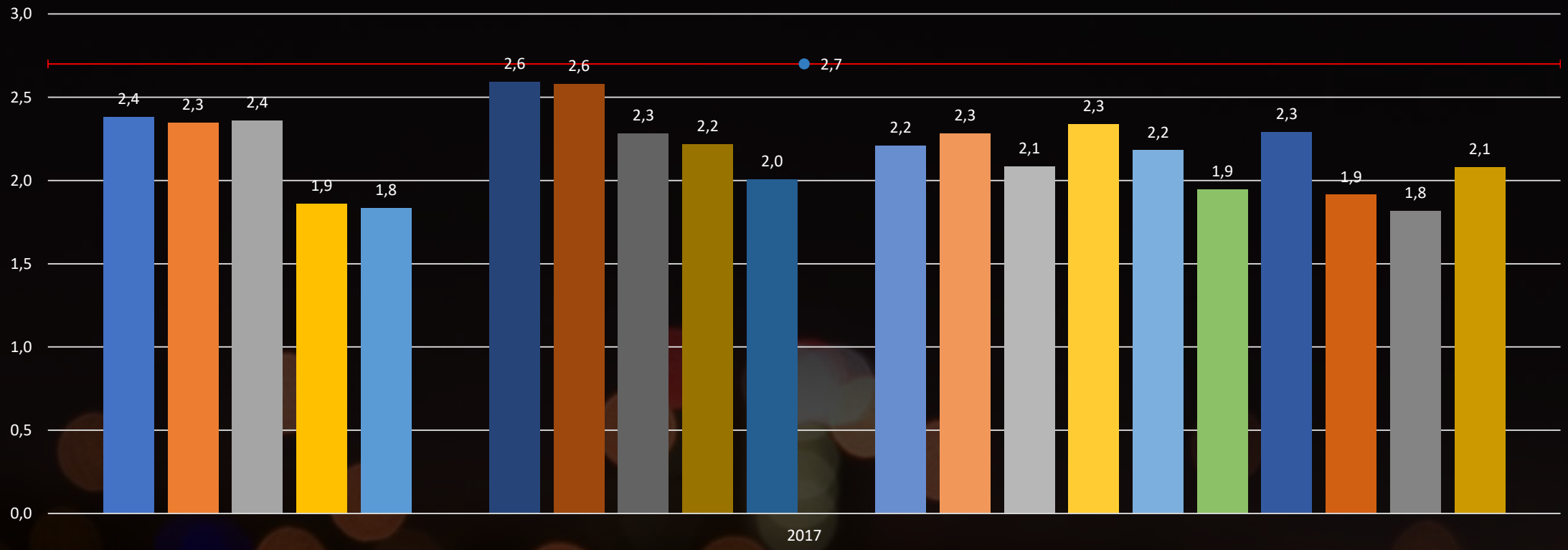

unicef

I Sogn og Fjordane scorer kommunene jevnt, de fleste over landsgjennomsnittet:

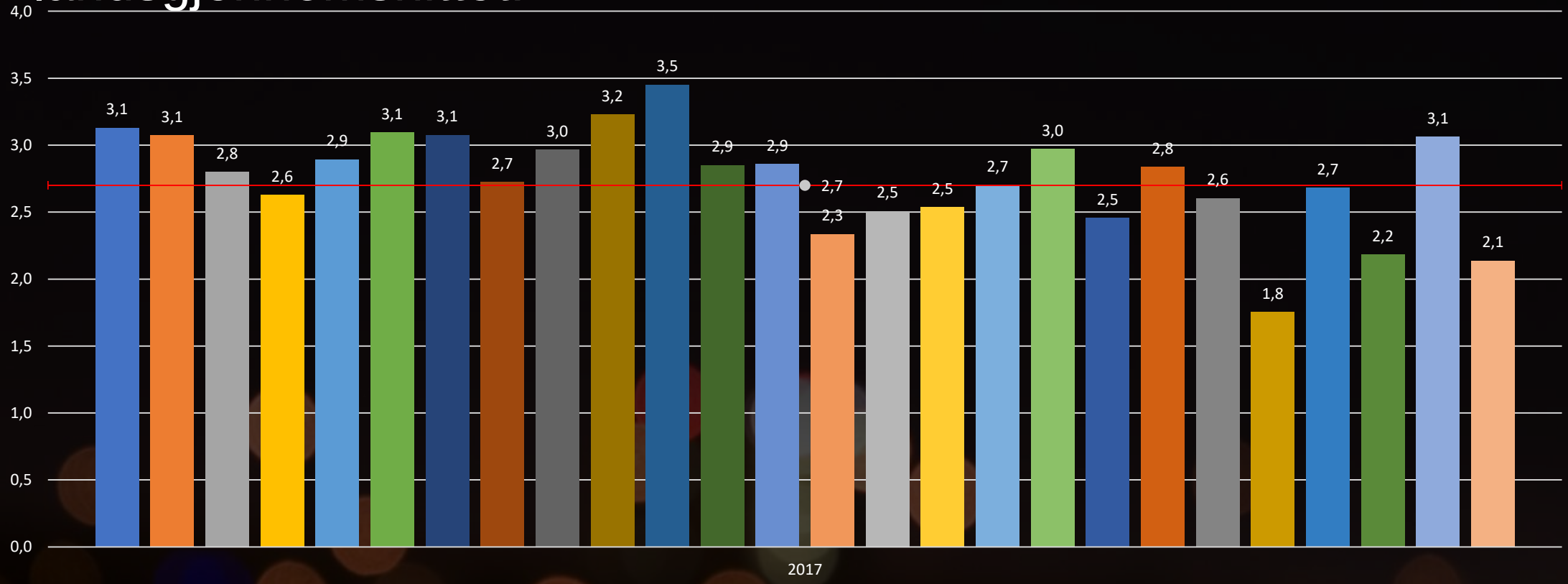

1401 Flora
1411 Gulen
1412 Solund
1413 Hyllestad
1416 Høyanger
1417 Vik
1418 Balestrand
1419 Leikanger
1420 Sogndal
1421 Aurland
1422 Lærdal
1424 Årdal
1426 Luster
1428 Askvoll
1429 Fjaler
1430 Gaular
1431 Jølster
1432 Førde
1433 Naustdal
1438 Bremanger
1439 Vågsøy
1441 Selje
1443 Eid
1444 Hornindal
1445 Gloppen
1449 Stryn
Landsgjennomsnitt 2,7

unicef

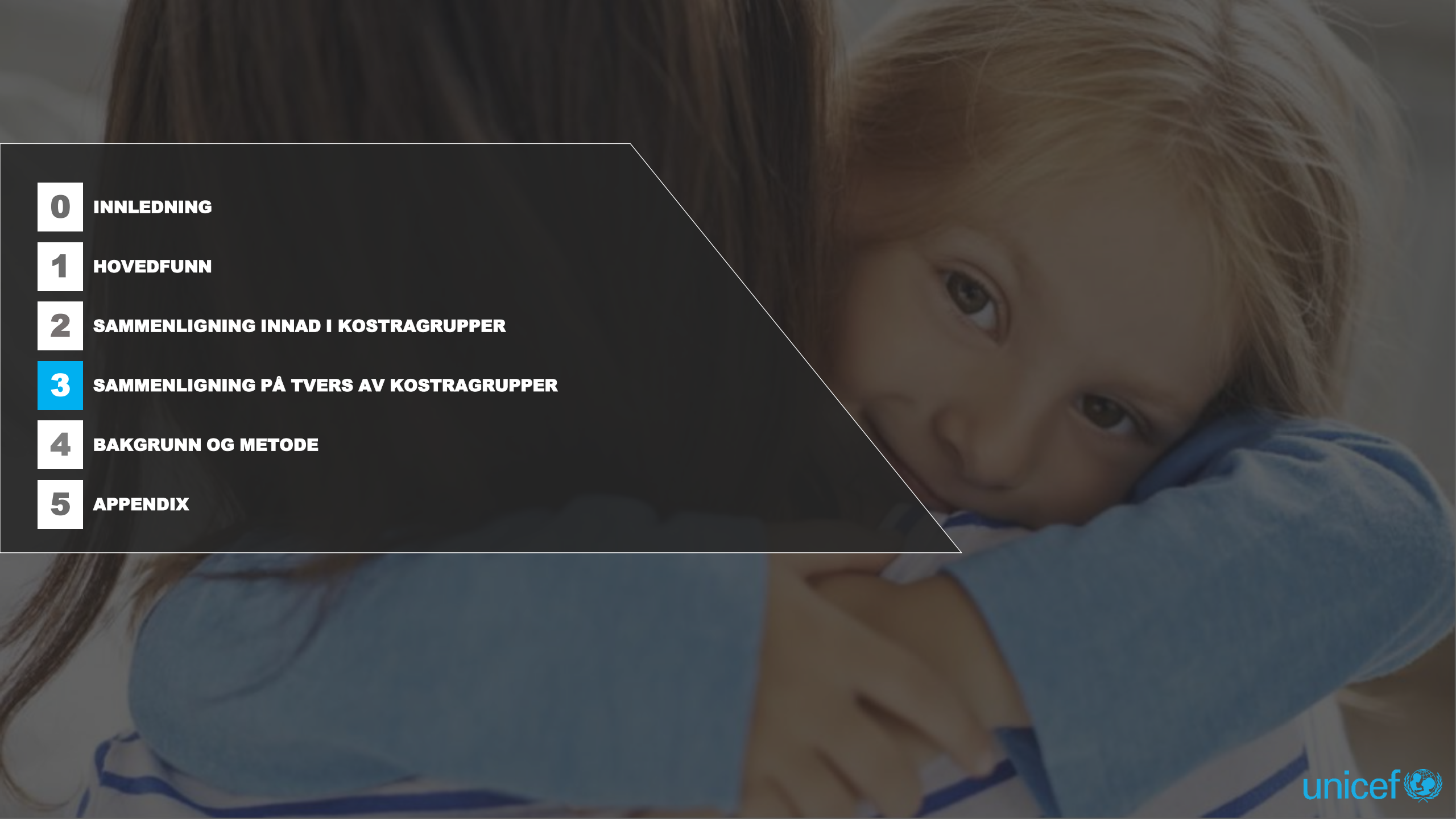

0 INNLEDNING

1 HOVEDFUNN

2 SAMMENLIGNING INNAD I KOSTRAGRUPPER

3 SAMMENLIGNING PÅ TVERS AV KOSTRAGRUPPER

4 BAKGRUNN OG METODE

5 APPENDIX

Sammenlingning på tvers av KOSTRA-grupper: **Barnehage**

	GJENNOMSNITT				
VARIABLENE	K13	K14og15	K16	K6	NASJONALT
Brutto driftutgifter per barn 1-5 år*	159 000	171 000	240 000	180 000	172 000
Barnehagedekning	92,5%	91,6%	100%	88,7%	91%
Leke- og oppholdsareal per barn	5,3 m2	5,3 m2	9,2 m2	9,5 m2	7 m2
Andel ansatte m/relevant utd.	36,6 %	37,2 %	35,7 %	29,3%	34,9 %

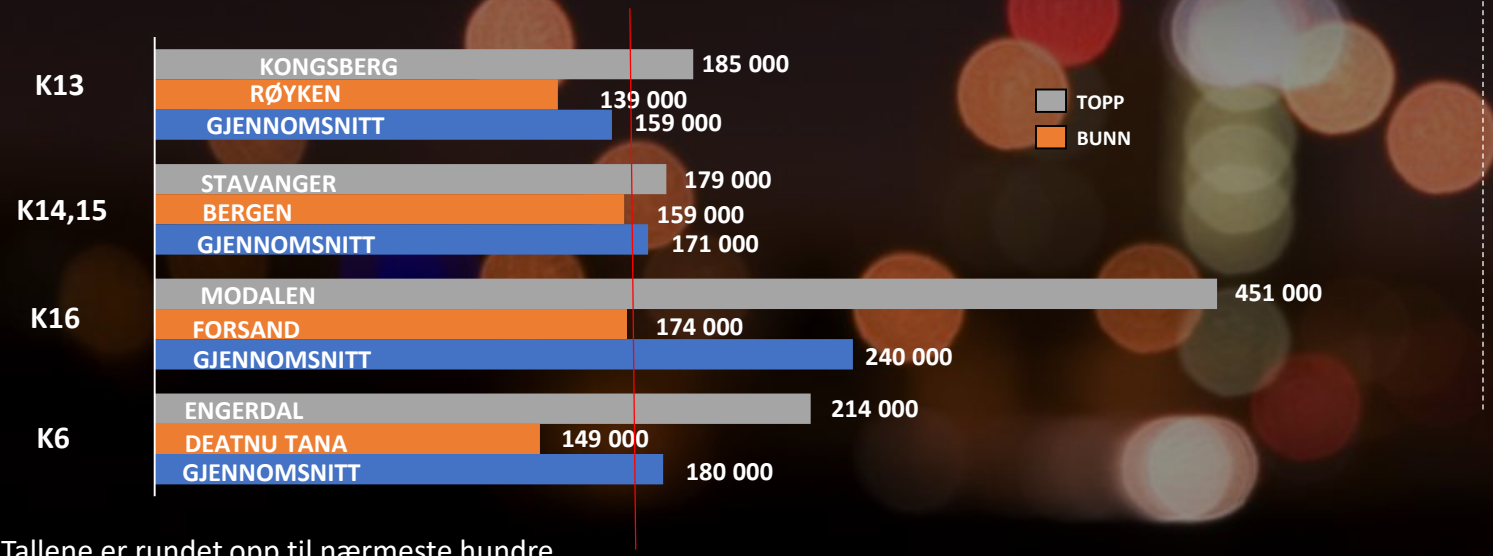

*Tallene er rundet opp til nærmeste hundre

OVERSIKT:

- **K13:** Store kommuner
- **K14 og K15:** De fire største byene (Oslo, Trondheim, Bergen, Stavanger)
- **K16:** De rikeste kommunene (kraftkommuner)
- **K6:** Små kommuner

I begge tabellene er tallene oppgitt i antall kroner per barn. Den blå linjen viser gruppegjennomsnittet, den røde linjen på tvers viser landsgjennomsnittet.

unicef

Sammenligning på tvers av KOSTRA-grupper: Grunnskole

VARIABLENE	K13	K14og15	K16	K6	NASJONALT
	GJENNOMSNITT				
Brutto driftsutgifter per barn 6-15 år*	120 000	123 000	294 000	213 000	158 000
Andel lærere med høyere utdanning	87,5%	85,3%	83,5%	81,8%	85%
Gjennomsnittlig gruppestr. 1-10 år	14,2 stk	15 stk	9,3 stk	8,3 stk	11,4 stk
Elever per lærer	8,7 stk	9 stk	5,2 stk	4,7 stk	6,7 stk

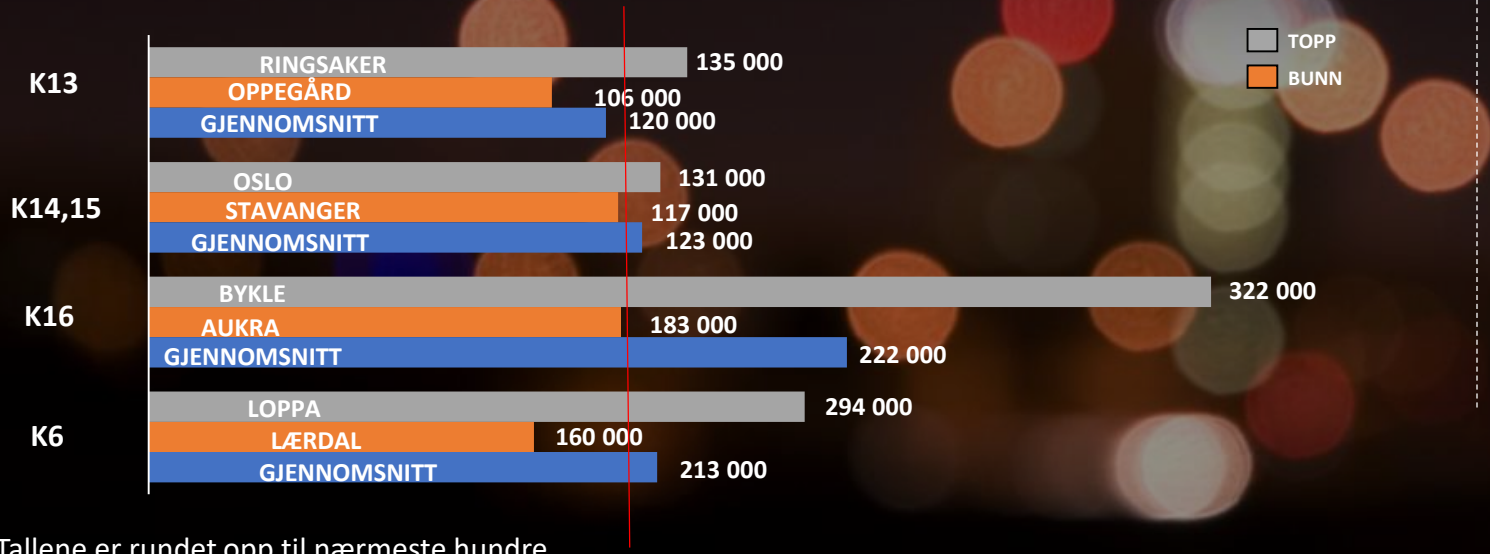

*Tallene er rundet opp til nærmeste hundre

OVERSIKT:

- **K13:** Store kommuner
- **K14 og K15:** De fire største byene (Oslo, Trondheim, Bergen, Stavanger)
- **K16:** De rikeste kommunene (kraftkommuner)
- **K6:** Små kommuner

I begge tabellene er tallene oppgitt i antall kroner per barn. Den blå linjen viser gruppegjennomsnittet, den røde linjen på tvers viser landsgjennomsnittet.

unicef

Sammenligning på tvers av KOSTRA-grupper: Barnevern

VARIABLENE	K13	K14og15	K16	K6	NASJONALT
			GJENNOMSNITT		
Brutto driftsutgifter per barn 0-17 år*	3 200	3 700	6 600	7 500	4 700
Årsverk m/ fagutd. per 1000 0-17 år	4,7	5,9	6,2	7,2	5,2
Andel undersøkelser med beh.tid under 3 måneder	86,2 %	87 %	77,8 %	78%	83,7%

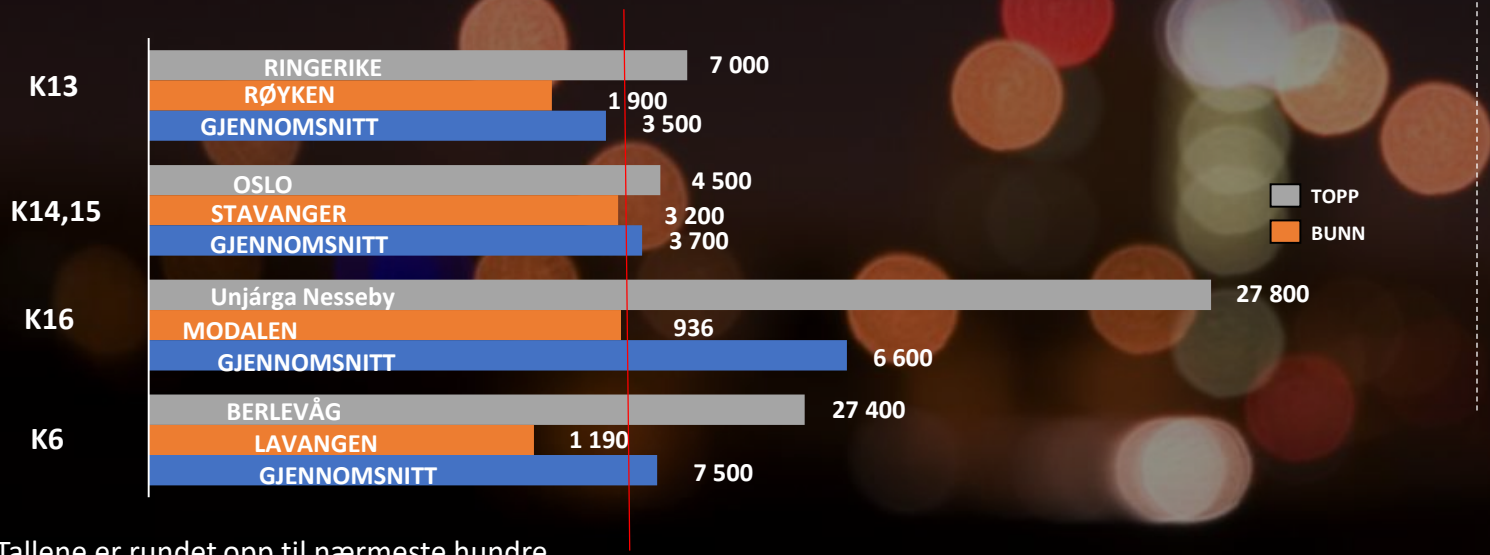

*Tallene er rundet opp til nærmeste hundre

OVERSIKT:

- **K13:** Store kommuner
- **K14 og K15:** De fire største byene (Oslo, Trondheim, Bergen, Stavanger)
- **K16:** De rikeste kommunene (kraftkommuner)
- **K6:** Små kommuner

I begge tabellene er tallene oppgitt i antall kroner per barn. Den blå linjen viser gruppegjennomsnittet, den røde linjen på tvers viser landsgjennomsnittet.

unicef

Sammenligning på tvers av KOSTRA-grupper: **Kommunehelsetjenesten**

VARIABLENE	GJENNOMSNITT K13	K14og15	K16	K6	NASJONALT
Brutto driftsutgifter per barn 0-20 år*	2 600	2 900	4 900	3 800	3 200
Årsverk helsetjeneste per 1000 0-20 år	3,6	3,4	6,3	4,8	4,6
Andel nyfødte m/hjemmebesøk innen 2 uker	87,8 %	86,6%	89,5%	89,7%	91%

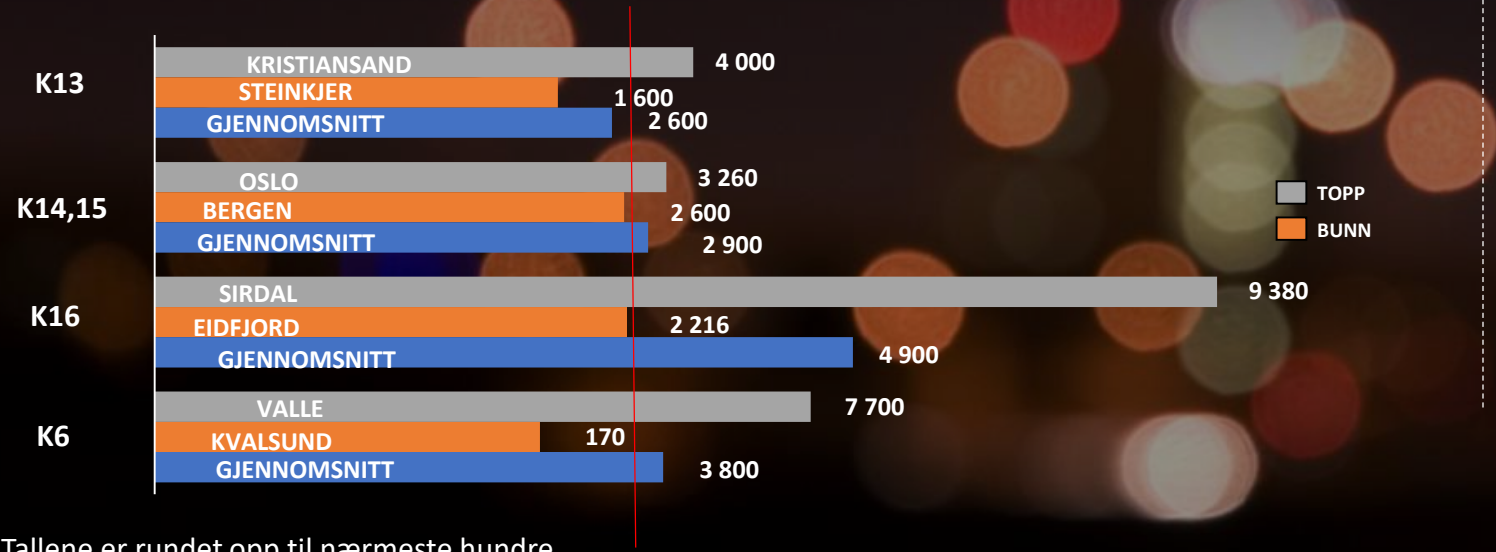

*Tallene er rundet opp til nærmeste hundre

OVERSIKT:

- **K13:** Store kommuner
- **K14 og K15:** De fire største byene (Oslo, Trondheim, Bergen, Stavanger)
- **K16:** De rikeste kommunene (kraftkommuner)
- **K6:** Små kommuner

I begge tabellene er tallene oppgitt i antall kroner per barn. Den blå linjen viser gruppegjennomsnittet, den røde linjen på tvers viser landsgjennomsnittet.

unicef

Sammenligning på tvers av KOSTRA-grupper: Kulturtilbud

VARIABLENE	GJENNOMSNITT K13	K14og15	K16	K6	NASJONALT
Netto driftsutgifter idrett per 6-20 år	1 105	2 130	2 154	939	1 187
Netto driftsutgifter aktivitetstilbud 6-20år	862	1 810	2 300	1 505	919
Ukentlig ant. åpningstimer per 1000 barn	9,9	10,0	89,2	30,2	19,3
Antall barn per kulturskoleplass	7,5	6,9	2,8	2,9	4,6

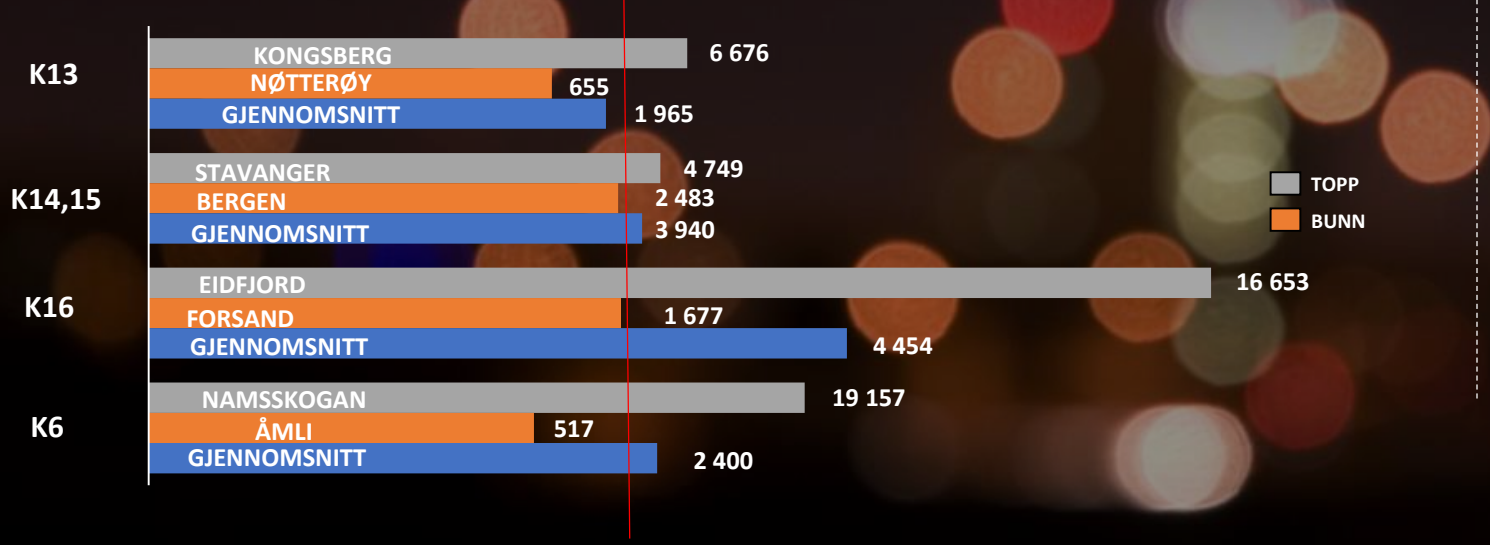

OVERSIKT:

- **K13:** Store kommuner
- **K14 og K15:** De fire største byene (Oslo, Trondheim, Bergen, Stavanger)
- **K16:** De rikeste kommunene (kraftkommuner)
- **K6:** Små kommuner

I begge tabellene er tallene oppgitt i antall kroner per barn. Den blå linjen viser gruppegjennomsnittet, den røde linjen på tvers viser landsgjennomsnittet.

unicef

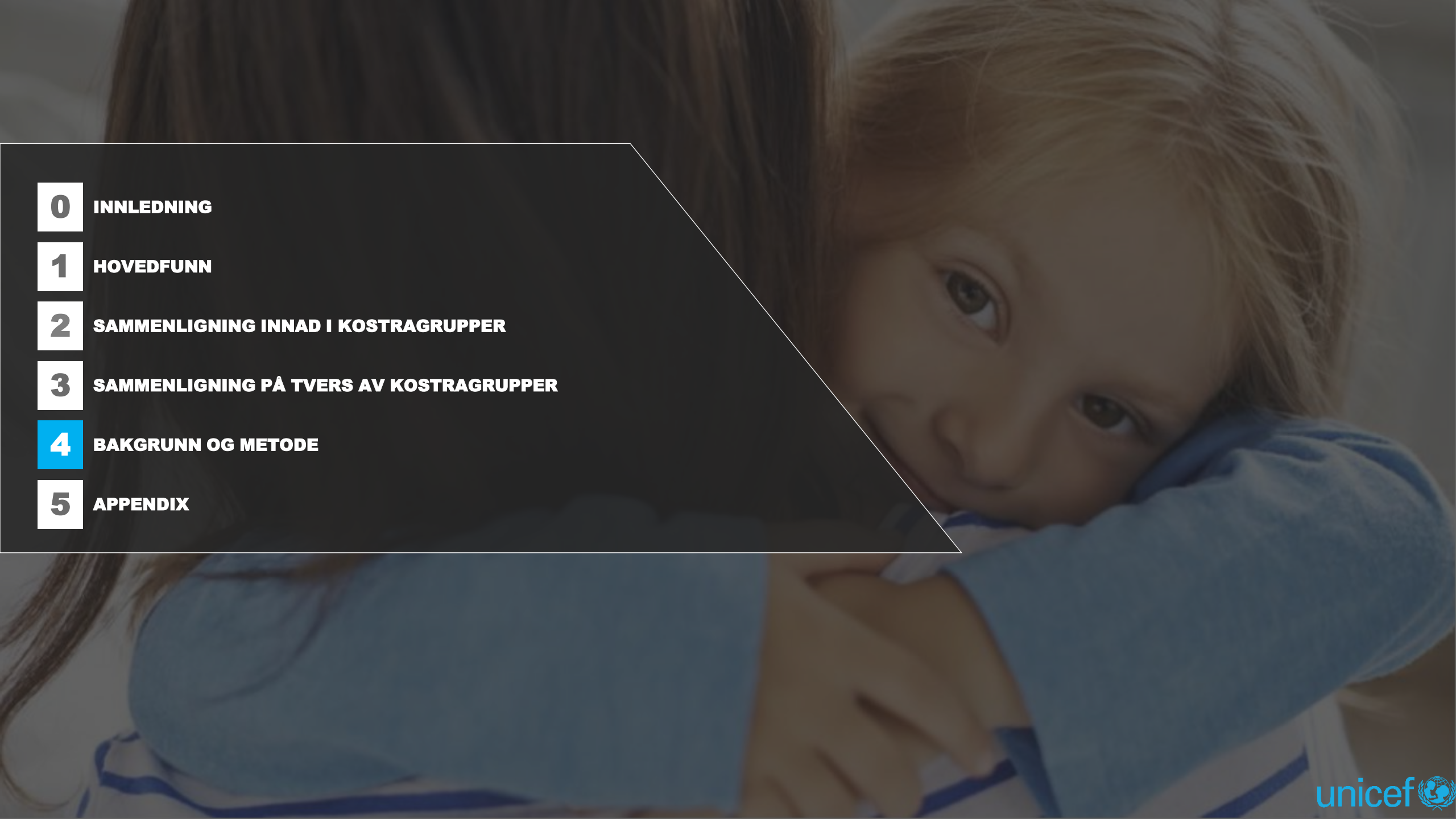

0 INNLEDNING

1 HOVEDFUNN

2 SAMMENLIGNING INNAD I KOSTRAGRUPPER

3 SAMMENLIGNING PÅ TVERS AV KOSTRAGRUPPER

4 BAKGRUNN OG METODE

5 APPENDIX

METODIKK

BAKGRUNNSDATA

UTVALGTE SEKTORER

RANGERINGSMETODE

HVORDAN SAMMENLIGNE

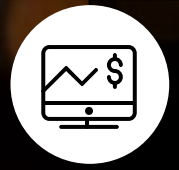

BEGRENSNINGER

METODIKK

- **BAKGRUNNSDATA**
- UTVALGTE SEKTORER
- RANGERINGSMETODE
- HVORDAN SAMMENLIGNE
- BEGRENSNINGER

UNICEF Norge har utelukkende benyttet seg av datagrunnlaget i Kommune-Stat-Rapportering (KOSTRA) som presenterer ressursinnsats, prioriteringer og måloppnåelse i Norges kommuner og bydeler (SSB, 2015).

KOSTRA er kommunenes eget rapporteringssystem og presenteres årlig av Statistisk Sentralbyrå (SSB).

METODIKK

- BAKGRUNNSDATA
- **UTVALGTE SEKTORER**
- RANGERINGSMETODE
- HVORDAN SAMMENLIGNE
- BEGRENSNINGER

Vi har i vår analyse valgt å fokusere på følgende fem tjenestesektorer som ivaretar barns rettigheter i norske kommuner:

1) *Barnehage*
2) *Grunnskole*
3) *Barnevern*
4) *Kommunehelsetjeneste*
5) *Kulturtilbud*

Innenfor hver av disse sektorene har vi sett på kvalitative og økonomiske variabler. Som økonomiske variabler ha vi valgt ut:

a) *Andel av kommunens brutto driftsutgifter brukt på tjenestesektorene for barn*

b) *Brutto driftsutgifter per barn i relevant alder*

Disse variablene er rene monetære verdier, og forteller hvor mye penger som brukes på barn i kommunene. Penger alene forteller ikke om kvalitet på tjenestene. I tillegg til de økonomiske variablene har vi derfor valgt ut ulike kvalitative indikatorer innenfor hver av sektorene vi ser på.

unicef

VARIABLER OG KRITERIER FOR SAMMENLIGNING

Barnehage

- Brutto investeringsutgifter per barn i alderen 1-5 år
- Brutto driftsutgifter per barn i alderen 1-5 år
- Leke- og oppholdsareal per barn i barnehage (m2)
- Andel ansatte med relevant utdanning

Grunnskole

- Brutto investeringsutgifter per barn i alderen 6-15 år
- Brutto driftsutgifter per barn i alderen 6-15 år
- Andel lærere med universitets-/høyskoleutdanning og pedagogisk utdanning
- Gjennomsnittlig gruppestørrelse i 1.-10. klassetrinn
- Elever per lærer

Barnevern

- Brutto driftsutgifter per barn i alderen 0-17 år
- Stillinger med fagutdanning per 1000 barn i alderen 0-17 år (årsverk)
- Andel undersøkelser med behandlingstid over 3 måneder

Kommune-helsetjeneste

- Brutto driftsutgifter forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 1000 barn i alderen 0-20 år
- Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst
- Antall årsverk til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste per barn i alderen 0-20 år

Kulturtilbud

- Netto driftsutgifter til idrett per barn i alderen 6-20 år
- Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger i alderen 6-20 år
- Ukentlig antall åpningstider fritidssenter per 1000 barn i alderen 6-20 år
- Antall barn per kulturskoleplass i alderen 6-15 år

unicef

METODIKK

- BAKGRUNNSDATA
- UTVALGTE SEKTORER
- **RANGERINGSMETODE**
- HVORDAN SAMMENLIGNE
- BEGRENSNINGER

For å sammenligne og rangere kommunene har det blitt brukt et poengsystem med score fra 1 til 5, hvor 5 er best og 1 er dårligst. Dermed blir rangeringen basert på et kvintilsystem, hvor alle kommunene rangeres mellom 5 og 1 innen hver sektor (barnehage, skole, barnevern, kommunehelsetjeneste og kultur).

En slik rangering medfører at de 20% beste kommunene innenfor en variabel blir tildelt en score på 5. De 20% dårligste får en score på 1. Resten av kommunene sammenlignes med disse, og får en score på spekteret mellom 1 og 5. Slik får hver kommune en score for hver kvalitative og kvantitative variabel innenfor en sektor.

Samlet score for en sektor er så beregnet ved et geometrisk gjennomsnitt av scoren til de ulike variablene. Et geometrisk gjennomsnitt er brukt for å ta høyde for at variablene innenfor en sektor er avhengig av hverandre.

Sammenligner vi kommunenes score over tid, vil disse scorene være relative i forholdt til hverandre siden kommunenes prestasjoner vil variere fra år til år – og analysen baseres på kommunenes score i forhold til hverandre, og ikke ut fra et konstant referansepunkt. Likevel kan vi se trender og mønstre, men dette er en viktig faktor å ha med i analysen.

unicef

METODIKK

- BAKGRUNNSDATA
- UTVALGTE SEKTORER
- RANGERINGSMETODE
- **HVORDAN SAMMENLIGNE**
- BEGRENSNINGER

I de forskjellige KOSTRA-gruppene finner vi kommuner som har de samme økonomiske rammebetingelsene. Sammenligninger kan dermed gjøres både innad i, og på tvers av, ulike KOSTRA-grupper. Her er det interessant å sammenligne aktivitetsmål og resultatindikatorer; for eksempel barnehagedekning, antall elever per lærer i grunnskolen, og saksbehandlingstid i barnevernet.

Innenfor hver KOSTRA-gruppe sammenligner vi de økonomiske variablene og de kvalitative variablene. Slik illustreres forskjeller i kommunenes prioriteringer, og hvilke kvalitative konsekvenser ulike økonomiske rammebetingelser kan ha for kommunenes score i analysen vår.

Ved sammenlikning på tvers av KOSTRA-grupper kan vi blant annet studere hvordan kommunenes ulike økonomiske rammebetingelser gir utslag på de ulike variablene vi undersøker.

Ved sammenlikninger innad i KOSTRA-grupper kan vi studere forskjeller mellom kommuner som har tilnærmet like økonomiske rammebetingelser. Det kan være flere grunner til at det oppstår forskjeller i aktiviteter og resultater innenfor grupper av sammenliknbare kommuner, men det går vi ikke detaljert inn på i denne analysen.

unicef

KOSTRA-GRUPPENE: HOVEDFOKUS I ANALYSEN

I UNICEF Norges kommuneanalyse fokuseres det hovedsakelig på følgende fire KOSTRA-grupper:

KOSTRA-gruppe 6 (K6)
Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, og høye frie disponible inntekter. For eksempel Lyngen, Valle og Rollag

KOSTRA-gruppe 13 (K13)
Store kommuner utenom de fire største byene. For eksempel Halden, Molde og Tromsø

KOSTRA-gruppe 14 og 15 (K14 og K15)
Bergen, Trondheim, Stavanger og Oslo

KOSTRA-gruppe 16 (K16)
De ti kommunene med høyest frie disponible inntekter per innbygger. For eksempel Bykle, Aurland og Salangen

For nærmere utdyping av KOSTRA-gruppene, se appendix.

METODIKK

- BAKGRUNNSDATA
- UTVALGTE SEKTORER
- RANGERINGSMETODE
- HVORDAN SAMMENLIGNE
- **BEGRENSNINGER**

Tallmaterialet vårt er begrenset, derfor er denne analysen kun ment som et underlag for diskusjon eller incitament til videre analyser.

Det er få kvalitetsindikatorer i vår kommuneanalyse, som gjør at kvalitetsvurderingen av kommunene er noe snever.

Siden kvintilrangeringen bruker relative tall, er det ikke mulig å måle et absolutt nivå i forskjeller. Implikasjonen av dette er at hvis en kommune scorer dårlig, så betyr det ikke nødvendigvis at det brukes lite penger på barn i denne kommunen, men at det brukes lite penger på barn i denne kommunen sammenlignet med andre kommuner.

Ved sammenligning av de økonomiske og kvalitative variablene vi har brukt, er det kun grunnlag for å påpeke forskjeller. Analysen vår forklarer dermed ikke årsakene til forskjellene som påpekes.

Kommuneanalysen er derfor ikke ment som en «årsak-virknings-analyse». Vår viktigste intensjon er at kommuneanalysen kan være en plattform for å skape debatt om prioritering av barn og unge på kommunenivå i Norge.

Denne analysen representerer én av mange måter å måle kvantitet og kvalitet på kommunale tjenester til barn og unge. Vi anbefaler derfor at vår rapport brukes som et supplement til andre kvalitative rapporter på barn og unges oppvekstsvilkår i norske kommuner, eller at analysen vår inspirerer til videre forskning og tiltak på barn og unges levekår i kommunene i Norge.

unicef

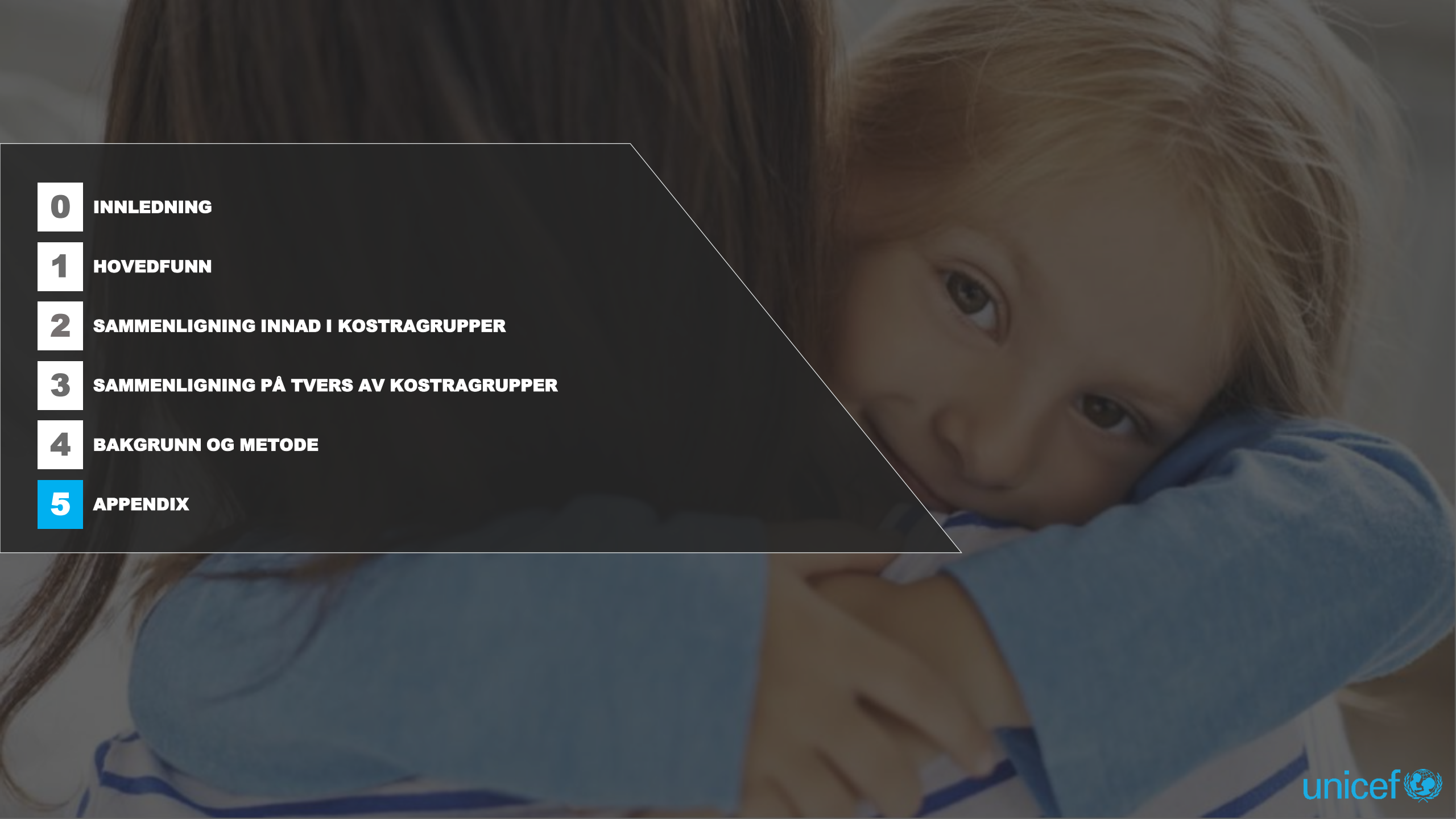

0 INNLEDNING

1 HOVEDFUNN

2 SAMMENLIGNING INNAD I KOSTRAGRUPPER

3 SAMMENLIGNING PÅ TVERS AV KOSTRAGRUPPER

4 BAKGRUNN OG METODE

5 APPENDIX

FULLSTENDIG OVERSIKT OVER KOMMUNER I 2017 OG 2013-2017:

Oversikt over kommunene for 2017, og for 2013-2017, finnes som vedlegg til rapporten i PDF-format. Du kan også finne disse filene på våre hjemmesider.

unicef

ØNSKER DU MER INFORMASJON OM DIN KOMMUNE, ELLER OM KOMMUNEANALYSEN 2017?

Ta gjerne kontakt med oss, så hjelper vi deg.

UNICEF NORGE
Postadresse: Postboks 4734 Nydalen 0421 Oslo
Besøksadresse: Sandakerveien 130, 0484 Oslo
Sentralbord: 241 45 100 (hverdager: 09.00 - 14.00)
E-post: kontakt@unicef.no

unicef

KOSTRAGRUPPENE: EN OVERSIKT

Kostragruppe 1

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter

Kostragruppe 2

Små kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter

Kostragruppe 3

Små kommuner med middels bundne kostander per innbygger, høye frie disponible inntekter

Kostragruppe 4

Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter

Kostragruppe 5

Små kommuner med høye bundne kostander per innbygger, middels frie disponible inntekter

Kostragruppe 6

Små kommuner med høye bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter

Kostragruppe 7

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter

Kostragruppe 8

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter

KOSTRAGRUPPENE: EN OVERSIKT

Kostragruppe 9

Mellomstore kommuner med lave bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter

Kostragruppe 10

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, lave frie disponible inntekter

Kostragruppe 11

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, middels frie disponible inntekter

Kostragruppe 12

Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter

Kostragruppe 13

Store kommuner utenom de fire største byene

Kostragruppe 14

Bergen, Trondheim og Stavanger

Kostragruppe 15

Oslo kommune

Kostragruppe 16

De ti kommunene med høyest frie disponible inntekter per innbygger

unicef